

400183 CLUJ-NAPOCA, Str. Gh. Lazăr nr.30.

Of. P. 1 CLUJ C. P. 123, tel/fax: 0264 434110

www.muvelodes.net muvelodes@yahoo.com

Nr. HG 78/2005 – HCJ 187/2007, HCJ/191/2009

Cod fiscal: 9549909

Banca: Trezoreria Cluj RO 57TREZ 21621G335000XXX

Nr. 48/03.02.2025

În conformitate cu prevederile art. 104, alin (3), lit. b) din Legea 215/2001, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și în baza HG 123/ 2002 privind aprobarea normelor metodologice ale Legii nr. 544/2001, managerul revistei „Múvelődés”, Benkő Levente, depun prezentul:

RAPORT DE ACTIVITATE pe perioada 01.01.-31.12.2024

Prezentul raport de activitate a fost elaborat pentru evaluarea managementului de către Consiliul Județean Cluj, denumit în continuare autoritatea, pentru Redacția revistei „Múvelődés”, denumită în continuare instituția, aflată în subordinea sa, în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 189/2008 privind managementul instituțiilor publice de cultură, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 269/2009, cu modificările și completările ulterioare, denumită în continuare ordonanța de urgență, precum și cu cele ale regulamentului de evaluare.

STRUCTURA RAPORTULUI DE ACTIVITATE

- A. Evoluția instituției în raport cu mediul în care își desfășoară activitatea și în raport cu sistemul instituțional existent**
- B. Îmbunătățirea activității instituției**
- C. Organizarea/sistemul organizațional al instituției**
- D. Situația economico-financiară a instituției**
- E. Strategia, programele și implementarea planului de acțiune pentru îndeplinirea misiunii specifice instituției, conform sarcinilor formulate de autoritate**
- F. Evoluția economico-financiară a instituției, pentru următoarea perioadă de management, cu menționarea resurselor financiare necesare de alocat de către autoritate.**

În conformitate cu prevederile contractului de management, datele și informațiile din prezentul raport sunt aferente perioadei de la 01.01.2024 până la 31.12.2024.

A. EVOLUȚIA INSTITUȚIEI ÎN RAPORT CU MEDIUL ÎN CARE ÎȘI DESFĂȘOARĂ ACTIVITATEA ȘI ÎN RAPORT CU SISTEMUL INSTITUȚIONAL EXISTENT

1. Colaborarea cu instituțiile/organizațiile culturale care se adresează aceleiași comunități.

În vederea îndeplinirii obiectivului, instituția a realizat și realizează colaborări cu instituții de învățământ și cultură clujene, precum: Asociația Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania (EMKE), Fundația „Communitas”, Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, Muzeul Național de Artă Cluj-Napoca, Asociația Muzeului Ardelean (EME), Asociația „Kincses Kolozsvár”, Asociația de Ocrotirea Monumentelor Istorice „Kelemen Lajos”, Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga”, Liceul Teoretic „Apáczai Csere János”, Breasla „Barabás Miklós”, bisericile romano catolice, unitariene și reformate din municipiu.

În același scop, instituția colaborează și cu instituții culturale din țară, ca de pildă: Asociația „dr. Szász Pál” din Aiud, Centrul Cultural Județean Harghita, Centrul de Cultură al Județului Covasna, Biblioteca Orășenească Gheorghieni, Muzeul Depresiunii Baraolt, Asociația Culturală „Gaál Mózes” din Baraolt, Asociația „HID” din Sibiu, Casele Maghiare din Mediaș, Baia Mare, Șimleul Silvaniei, Zalău, Cehul Silvaniei, Bistrița, Timișoara, Aiud, Biblioteca Comunală Ghimeș-Făget (BC), Consulatul Maghiar din Cluj-Napoca, Centrul Cultural Maghiar din București – Institutul „Liszt”; precum și cu entități din afara țării, precum Institutul Cultural Maghiar din Budapesta, Distribuitorul Bibliotecilor din Ungaria, Institutul Cultural Maghiar „Liszt” din Tallinn (Liszt Institute – Ungari Kultuuri Keskus Tallinn, Estonia), Departamentul de Finugristică din cadrul Universității din Tartu (Tartu Ülikool), Estonia etc.

2. Analiza SWOT (analiza mediului intern și extern, puncte tari, puncte slabe, oportunități, amenințări)

Puncte tari (S):

- subvenție din partea Consiliului Județean Cluj;
- revista este singurul organ de presă culturală din țară, de acest gen, în limba maghiară;
- revista este redactată la Cluj-Napoca, oraș care este un puternic centru cultural din țară;
- tradiția și prestigiul instituției (revistei), dobândite în decursul a celor 75 de ani de la înființare;
- capacitate de adaptare la cerințele pieței;
- experiența și profesionalismul colectivului redacțional, al angajaților redacției;
- grad ridicat de creativitate la nivelul întregului colectiv;
- mediu cooperant de lucru.

Puncte slabe (W):

- lipsă de sediu propriu, mai ales al spațiilor necesare depozitării/păstrării colecțiilor și arhivei revistei;
- lipsa postului de secretar de redacție și a postului de reporter în organigrama instituției;
- lipsă de infrastructură adecvată (ex. abonament de telefonie proprie) pentru desfășurarea activității redacționale.

Oportunități (O):

– o deschidere mai largă către cititori prin folosirea internetului și site-ului propriu, precum și a site-urilor instituțiilor de cultură din țară și din străinătate, cu care redacția colaborează;

– municipiul Cluj-Napoca fiind un centru cultural se poate realiza o deschidere mai largă către colaboratori;

– municipiul Cluj-Napoca este unul dintre orașele cu o mare vitalitate culturală din țară;

– posibilități de crearea de noi parteneriate cu instituții de cultură și de educație din Cluj-Napoca, din România și din străinătate.

Amenințări (T):

– veniturile mici, modeste ale beneficiarilor;

– retribuție modestă a salariaților instituției;

– nerealizarea veniturilor propuse din cauza schimbării rapide a pieței, implicit depășirea prețului de producție față de cel de vânzare al revistei, din cauza scumpirii rapide și imprezvizibile ale materialelor tipografice.

3. Evoluția imaginii existente și măsuri luate pentru îmbunătățirea acesteia

În perioada raportată revista „Művelődés” a apărut regulat în fiecare lună. Au apărut 12 numere și 4 suplimente ale revistei. (Coperțile și rezumatul conținuturilor, în limba română, ale numerelor revistei „Művelődés” și suplimentelor sale pe anul 2024: vezi ANEXA nr. 1. și ANEXA nr. 3.)

În urma înnoirii atât ca aspect, cât și ca conținut, începând din luna martie 2014, revista apare cu o paginație modernă, atrăgătoare, adecvată cerințelor actuale ale pieței, pe suport de hârtie de calitate superioară, cu coperte colorate, ale căror ilustrații sunt în legătură cu una sau mai multe articole ale numărului respectiv.

Diversificarea tematicii revistei s-a continuat și pe perioada raportată. Astfel pe lângă rubricile consacrate („Enciklopédia” / „Enciclopedia” – pentru diferite tematici culturale, „Emlék-lapok” / „File de memorie” – pentru tematici legate de istorie, „Könyvesház” / „Casa cu cărți” – pentru tematici legate de apariții editoriale recente, „Színpad” / „Scena” – pentru articole despre teatru, muzică film etc., „Galéria” / „Galeria” – pentru articole despre arta plastică, „Vadrózsák” / „Flori de măcieș” – pentru articole etnografice, „Közösség” / „Comunitate” – pentru legate de viața și activitatea diferitelor comunități culturale și profesionale, ș. a. m. d.), au apărut numere tematice, cu accent pe anumite evenimente legate de cultura universală.

În perioada raportată revista a reușit să atragă noi colaboratori, specialiști în diferite domenii culturale.

Pe lângă edițiile regulate, lunare, apar și suplimente cu diferite tematici: cum sunt laudațiile oamenilor de cultură, laureați ai diverselor instituții culturale din Transilvania. Astfel au apărut în perioada raportată suplimentele, toate din fonduri extrabugetare:

„Kászonszék” / „Scaunul Cașinilor” (nr. 1-2/2024, ediție dublă), prin finanțare extrabugetară (Fundatia „Bethlen Gábor” – Budapesta, prin intermediul Asociației Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania),

„Szopránfurulya-iskola II.” / „Partituri blockflöte II. (nr. 3/2024) și

„2024 erdélyi díjazottjai” / „Laureații anului 2024, din Transilvania” (nr. 4/2023), ultimele două prin finanțare extrabugetară (Fundatia „Communitas”).

Toate aceste suplimente sunt distribuite cititorilor în mod gratuit.

Totodată, în perioada raportată, a apărut și un Calendar agricol pentru anul 2025, în 16.000 de exemplare, în colaborare cu Asociația Agricultorilor Maghiari din Județul Cluj / prin finanțare din bugetul propriu.

Ca o inițiativă novatoare, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal, revista „Művelődés” a participat la programul Regiuni și literatură în cursul anului 2024.

Obiectivele generale și specifice sunt implementate în totalitate. Marea majoritate a acțiunilor au fost organizate cu parteneri sau co-organizatori.

Toate programele, în afară de editarea revistei și a suplimentelor sale, au fost organizate și ținute în afara sediului redacției. Spațiul redacției revistei nu este adecvat pentru organizarea altor programe culturale.

Pentru anul 2025 sunt în curs de redactare alte 4 (patru) suplimente, toate din surse extrabugetare, cu titlul

„Déva” / „Deva” (nr. 1/2025),

„Nagyenyed és vidéke” / „Meleagurile Aiudului” (nr. 2/2025),

„Fogaras vidéke” / „Țara Făgărașilor” (nr. 3/2025),

„2025 erdélyi díjazottai” / „Laureații anului 2025, din Transilvania” (nr. 4/2025) – urmând a fi redactat și editat la finele anului 2025,

precum și: editarea și lansarea, în limba română, a unui volum, conținând selecția celor mai interesante articole din colecția „Művelődés” Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés” I–IV., proiect demarat.

Suplimentele revistei, care prezintă viața și activitățile culturale maghiare ale anumitor regiuni din Transilvania, au o popularitate mare în rândul cititorilor. Aceste suplimente apar prin proiecte de sponsorizări extrabugetare, și sunt distribuite gratuit.

Site-ul revistei (www.muvelodes.net), din perspectiva conținutului, este îmbunătățit permanent, fiind un factor deosebit de important în privința imaginii revistei. În perioada raportată s-a pus un accent deosebit pe afișarea/încărcarea imediată, atât pe site-ul revistei, cât și pe pagina Facebook a acesteia, a diferitelor articole ale revistei, precum și ale evenimentelor organizate de instituțiile culturale din Transilvania și din străinătate, oferind astfel informații proaspete tuturor doritorilor de cultură. Pentru a fi și mai atractiv, mai bogat în conținut și mai ușor de accesat, site-ul revistei (www.muvelodes.net) a fost total reconstruit, lansat în ajunul Crăciunului 2023, aflat încă în ajustări.

În perioada raportată site-ul revistei a fost accesat de 98.555 de vizitatori, fiind în ușoară scădere (cu 13,0%) față de anul 2024, când s-au însumat 114.000 de accesări. (Date statistice pentru site: **vezi ANEXA nr. 2.**)

4. Măsuri luate pentru cunoașterea categoriilor de beneficiari

În perioada raportată o atenție deosebită a fost acordată evaluării corecte a mediului în care activează instituția, pentru a-i adecva componentele, atât în ceea ce privește prezentarea moștenirii culturale, cât și deschiderea către experimentele novatoare.

Dat fiind profilul și rolul ei, fiind totodată o instituție culturală publică, prin tematicile publicate revista „Művelődés” se adresează tuturor cititorilor, cunoscători de limbă maghiară, iar, prin intermediul site-ului său, s-au făcut și primii pași către cititorii de limbă română, prin încărcarea pe site-ul revistei a unor materiale în limba română, pe lângă rezumatele lunare ale ei.

În perioada raportată revista a apărut regulat, lunar, în câte 900 de exemplare, la prețul de vânzare de 5 lei bucata.

Relațiile de specialitate dintre instituție cu toate organele de presă de limbă maghiară din România este permanentă.

Prezentarea lunară a revistei este permanentă în toată presa de limbă maghiară din Transilvania. Lunar se distribuie către toate redacțiile sumarul celui mai recent număr al revistei „Művelődés”.

S-a îmbunătățit în mod permanent site-ul revistei: www.muvelodes.net și pagina Facebook a revistei. După cum am menționat, pentru a fi și mai atractiv, mai bogat în conținut și mai ușor de accesat, site-ul revistei a fost total reconstruit, și se află în curs de ajustări.

Colectivul redacției încarcă permanent atât pe site-ul revistei, cât și pe pagina Facebook, cele mai noi informații legate de mai toate evenimentele culturale din Transilvania, pentru a facilita accesul la conținutul revistei oricăror doritori de lectură culturală. Pe lângă aceasta, instituția are în grijă și trimiterea numerelor revistei la mai multe instituții de cultură, pentru ca acestea să ajungă la cititorii obișnuiți cu lectura în format tipărit. Astfel:

- la Biblioteca Națională a României din București trimitem lunar câte 6 exemplare ale revistei;

- la Biblioteca Centrală Universitară „Lucian Blaga” trimitem lunar câte 2 exemplare ale revistei;

- la Biblioteca Județeană Cluj „Octavian Goga” trimitem lunar câte un exemplar al revistei, acesta fiind pusă la dispoziția cititorilor în sala de lectură;

- la Biblioteca Orășenească din Gheorghieni trimitem lunar câte un exemplar al revistei, acesta fiind pusă la dispoziția cititorilor în sala de lectură;

- prin contract (abonament) lunar câte 100 de exemplare din revistă au fost cumpărate de Centrul Cultural al Județului Harghita, și distribuite la bibliotecile și instituțiile culturale din acest județ;

- în aceleași condiții contractuale lunar câte 78 de exemplare sunt trimise Centrului Cultural Județean Covasna, aceste exemplare fiind distribuite bibliotecilor și caselor de cultură din județ, iar alte câte 351 de exemplare la bibliotecile publice din Ungaria, prin Distribuitorul Național al Bibliotecilor din această țară;

- la Institutul Cultural Maghiar „Liszt” din Tallinn (Liszi Instituut – Ungari Kultuuri Keskus Tallinn, Estonia) trimitem lunar câte un exemplar, acesta fiind pus la dispoziția cititorilor;

- la Departamentul de Finugristică din cadrul Universității din Tartu (Tartu Ülikool), Estonia, trimitem lunar câte un exemplar, acesta fiind pus, în cadrul bibliotecii departamentului, la dispoziția studenților și cadrelor didactice;

- de asemenea mai trimitem exemplare și unor personalități culturale din Tallinn;

- la Distribuitorul Național al Bibliotecilor din Ungaria trimitem lunar câte 351 de exemplare, acestea fiind distribuite bibliotecilor și instituțiilor de cultură din Ungaria;

- la Fundația „Communitas” trimitem lunar câte 50 de exemplare;

- în perioada raportată au apărut 4 suplimente ale revistei, din fonduri extrabugetare, atrase prin sponsorizări și proiecte. Aceste suplimente sunt:

- „Kászoszék” / „Scaunul Cașinilor” (nr. 1-2/2024, ediție dublă), prin finanțare extrabugetară (Fundația „Bethlen Gábor” – Budapesta, prin intermediul Asociației Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania),

- „Szopránfurulya-iskola II.” / „Partituri blockflöte II. (nr. 3/2024) și

- „2024 erdélyi díjazottjai” / „Laureații anului 2024, din Transilvania” (nr. 4/2023), ultimele două prin finanțare extrabugetară (Fundația „Communitas”).

Toate aceste suplimente sunt distribuite cititorilor în mod gratuit.

Totodată, în perioada raportată, a apărut și un Calendar agricol pentru anul 2025, în 16.000 de exemplare, în colaborare cu Asociația Agricultorilor Maghiari din Județul Cluj.

Urmare măsurii novatoare, implementată în luna iulie 2021, rezumatul celui mai recent număr al revistei se trimite în continuare în limba română și Serviciului Relații Publice, din cadrul Consiliului Județean Cluj. Astfel rezumatele numerelor revistei „Művelődés” apar regulat în edițiile Revistei Presei, fiind totodată încărcate și pe site-ul revistei.

În perioada raportată au fost reluate seratele „Művelődés”, organizate lunar la Casa Memorială „Györkös Mátyi Albert”, din Cluj-Napoca.

5. Grupurile-țintă ale activităților instituției

Beneficiarii direcți ai activităților instituției, atât prin intermediul articolelor publicate în revistă, cât și prin evenimentele, la care instituția este inițiator, organizator sau/și co-organizator, respectiv partener media, sunt oamenii doritori de cultură.

Instituția, prin toate acțiunile și demersurile culturale, pe care le are și la care ia parte, are menirea de a populariza cultura, de a stârni interesul tuturor categoriilor sociale și de vârstă, față de cultură, indiferent de pregătirea lor profesională. Astfel instituția se adresează tuturor intelectualilor, întreprinzătorilor cu studii medii sau/și superioare, studenților, îndeosebi celor de la specializările din domeniile științelor umane, elevilor din clasele liceale, profesorilor, învățătorilor, animatorilor culturali. Instituția asigură accesul la lectura culturală de calitate.

De asemenea, un alt grup de țintă sunt tinerii specialiști din domeniul culturii, cărora li se oferă în permanență posibilitatea de a publica pe paginile revistei.

În acest sens, aidoma anilor precedenți, instituția are legături profesionale cu cadrele și cu studenții de la facultățile de specialitate (jurnalism, comunicare, filologie, istorie etc.).

Ca dovadă a acestor inițiative, revista a avut și are atât cititori, cât și autori de toate vârstele, de la elevi până la persoane octogenare, nonagenare chiar.

6. Profilul beneficiarului actual

Cele mai constante categorii de beneficiari ai instituției sunt autorii și cititorii revistei: personalități culturale din țară și din afara ei, elevi, studenți, cadre didactice din învățământul preuniversitar și universitari. Internetul, cu posibilitățile sale, facilitează accesul publicului tânăr la materialele publicate în revistă, precum și la evenimentele culturale, la care instituția este organizatoare sau/și participă în parteneriat.

Activitate permanentă este atragerea și a altor categorii de public prin proiectele instituției.

B. ÎMBUNĂTĂȚIREA ACTIVITĂȚII PROFESIONALE A INSTITUȚIEI

1. Adecvarea activității profesionale a instituției la politicile culturale la nivel național și la strategia culturală a autorității

Pe baza obiectivelor cuprinse în contractul de management obiectivul principal de activitate este editarea lunară a revistei culturale „Művelődés” și suplimentele sale. În perioada raportată au apărut 12 numere, lunar câte una, precum și 4 suplimente ale revistei, tipărite și difuzate conform contractelor și abonamentelor.

Conținutul fiecărui număr al revistei este încărcat pe site-ul instituției, rezumatul tuturor numerelor de revistă este difuzat tuturor redacțiilor de limbă maghiară, din România, totodată rezumatele tuturor numerelor de revistă, în limba română (**vezi ANEXA nr. 3.**), sunt încărcate și publicate atât pe site-ul revistei, cât și prin intermediul Revistei Presei al Direcției Administrație și Relații Publice, Serviciul Relații Publice, din cadrul Consiliului Județean Cluj.

Ca urmare a înnoirii, a îmbunătățirii atât a conținutului, cât și al aspectului revistei (paginație nouă, coperti colorate, tipărire pe hârtie de calitate superioară), a crescut interesul colaboratorilor față de revistă, publicația fiind mai atractivă atât în rândul tinerilor, cât și în cel al persoanelor mai în vârstă și personalităților de cultură din țară și de peste hotare.

Consiliul Județean Cluj a aprobat noul ROF al instituției.

Actualizarea Fișelor de post este în curs de finalizare, fiind corelate cu noul ROF.

Consiliul Consultativ al revistei este alcătuit din 5 personalități de seamă ale vieții culturale maghiare din România. În perioada raportată Consiliul Consultativ și cel

Administrativ au ținut trimestrial ședințe legate de activitatea instituției și conținutul revistei, membrii instituției consultându-se săptămânal ori în sistem face to face, ori on-line.

2. Orientarea activității profesionale către beneficiari

În perioada raportată revista „Művelődés” a avut un conținut valoros, colorat, atractiv publicului-țintă. Majoritatea articolelor sunt scrise într-un limbaj simplu, ușor de înțeles și accesibil tuturor cititorilor.

Autorii provin din diferite domenii de specialitate, astfel și articolele publicate au a varietate mare și atractivă pentru toți cititorii doritori de cultură.

În cadrul tuturor întâlnirilor cu cititorii, membrii colectivului redacțional au avut și au posibilitatea de a se întâlni atât cu beneficiarii direcți, adică cititorii, cât și cu autorii multor articole publicate în revistă. Rodul acestor întâlniri și legături profesionale este diversificarea și calitatea superioară a materialelor publicate atât în revistă, cât și în suplimentele ei.

3. Analiza principalelor direcții de acțiune întreprinse

Una dintre acțiunile principale ale revistei, în perioada raportată, a fost orientarea către tinerele talente. În acest sens rubrica „Hétköznapi hőseik” / „Eroi de toate zilele” a avut, și avem nădejdea că și în viitor va avea același succes, deoarece implică generația foarte tânără: elevii din învățământul preuniversitar, uneori chiar gimnazial, care, sub îndrumarea a câte unui dascăl, publică reportaje-portret despre oameni de cultură cvasi-necunoscuți (învățători, profesori, animatori culturali, preoți etc.), dar care și-au dedicat toată viața popularizării și răspândirii culturii în mediul lor local sau/și regional. Astfel, prin intermediul acestor tineri, publicul cititor, atât la nivel local, cât și la scară largă, internațională, poate cunoaște viața și activitatea acestor oameni-model, inimoși, dedicați trup și suflet culturii și comunităților lor.

C. ORGANIZAREA/SISTEMUL ORGANIZAȚIONAL AL INSTITUȚIEI

1. Măsuri de organizare internă

Deciziile emise de conducerea instituției în anul 2024 sunt următoarele:

- decizia nr. 68/15.01.2024, privind majorare cuantumului brut al salariilor de bază de care beneficiază personalul plătit din fonduri publice, cf. OUG nr. 115/14.12.2023;
- decizia nr. 69/15.01.2024, privind evaluarea salariilor din cadrul Revistei „Művelődés”, pentru anul 2023;
- decizia nr. 70/15.01.2024, privind atribuțiile domnului Péter János, care deține titlul științific de doctor;
- decizia nr. 71/15.01.2024, privind denumirea entității: Revista „Művelődés”, în loc de Redacția „Művelődés”;
- decizia nr. 72/15.01.2024, privind crearea de adrese de corespondență pentru personalul Revisei „Művelődés”;
- decizia nr. 73/15.01.2024, privind desemnarea domnului Péter János, c responsabil cu protecția datelor în cadrul revistei „Művelődés”;
- decizia nr. 74/02.04.2024, privind prețul colecțiilor broșate ale Revistei „Művelődés”, pe perioada 2014–2023, la nivelul de 60,00 lei/volum;
- decizia nr. 75/26.04.2024, privind desemnarea doamnei Taloș Mariana Dorina pentru exercitarea contorului financiar preventiv propriu în cadrul Revistei „Művelődés”;
- decizia nr. 76/26.04.2024, privind aprobarea activităților de control financiar preventiv și a activităților privind angajarea, lichidarea, ordonanțarea și plata cheltuielilor bugetare ale instituției publice, Revista „Művelődés”;
- decizia nr. 77/28.05.2024, privind majorarea salariilor de bază pentru personalul din cadrul Revistei „Művelődés” cu 10% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023, în

două tranșe, respectiv cu 5% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023 începând cu luna iunie 2024 și cu 5% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023 începând cu luna septembrie 2024;

– decizia nr. 78/30.06.2024, privind desemnarea domnului Péter János pentru îndeplinirea atribuțiilor privind organizarea achizițiilor publice, respectiv efectuarea lucrărilor în programul electronic SEAP;

– decizia nr. 79/22.08.2024, privind majorarea salariilor de bază pentru personalul din cadrul Revistei „Művelődés” cu 10% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023, în două tranșe, respectiv cu 5% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023 începând cu luna iunie 2024 și cu 5% față de nivelul acordat pentru luna decembrie 2023 începând cu luna septembrie 2024;

– decizia nr. 80/15.11.2024, privind prelungirea contractului individual de muncă încheiat pe durată determinată al doamnei Szilveszter Editha de la data de 01.01.2025 până la data de 21.12.2025;

– decizia nr. 81/15.11.2024, privind prelungirea contractului individual de muncă încheiat pe durată determinată al doamnei Faur Ofelia-Corina de la data de 01.01.2025 până la data de 21.12.2025;

– decizia nr. 82/18.11.2024, privind majorarea prețului Revistei „Művelődés” de la 5 lei/buc la 6 lei/buc pentru anul 2025, respectiv al abonamentului revistei de la 60 lei/buc./an la 72 lei/buc./an;

– decizia nr. 83/18.12.2024, privind acordarea gradației 2 pentru doamna Demeter Zsuzsanna, fotoreporter, începând cu data de 01.01.2025;

– decizia nr. 84/18.12.2024, privind acordarea gradației 3 pentru domnul Péter János, administrator, începând cu data de 01.01.2025;

– decizia nr. 85/18.12.2024, privind desemnarea coordonatorului implementării Planului de Integritate privind Strategia Națională Anticorupție 2021–2025, la nivelul instituției.

Începând de la data de 1 iulie 2019 postul de economist este ocupat în proporție de $\frac{3}{4}$ (6 ore/zi) pe probleme financiare, iar deoarece s-au multiplicat problemele legate de resursele umane ale instituției, tot de data de la 1 iulie 2019, în proporție de $\frac{1}{4}$ (cu 2 ore/zi) colaborăm cu un specialist pe resurse umane. Această structură se păstrează și în momentul de față, contractele aferente s-au reînnoit.

Colectivul redacțional este verificat anual de către specialiști de la medicina muncii.

Colectivul redacțional este instruit trimestrial de specialiști în domeniul protecției muncii și PSI.

În perioada raportată a fost efectuat evaluarea colectivului de redacție.

Conform noului ROF numărul membrilor consiliului consultativ este format din 5 (cinci) persoane. Membrii Consiliului Consultativ, conform ROF, sunt consultați la aproape fiecare apariție a revistei. Consiliul Consultativ și cel Administrativ se întrunesc în ședințe trimestriale, ocazie cu care se întocmesc procese verbale de ședință.

Colectivul redacțional și-a desfășurat activitatea în ședințe on-line săptămânale, respectiv face to face, bisăptămânale, stabilindu-se tematica numerelor de revistă și discutându-se fiecare manuscris.

2. Propuneri privind modificarea reglementărilor interne

Urmare recomandărilor Serviciului de Audit Intern, din cadrul Consiliului Județean Cluj, ROF-ul a fost actualizat, și a fost aprobat de către Consiliul Județean Cluj.

3. Sinteza activității organismelor colegiale de conducere

În perioada raportată Consiliul Administrativ și Consiliul Consultativ s-au întrunit de 4 ori, după cum urmează: 08.01.2024, 15.08.2024, 12.09.2024 14.10.2024.

În cadrul acestor ședințe s-a aprobat folosirea unei singure denumiri pe toate actele de către instituție, respectiv: Revista „Művelődés”, s-a discutat conținutul numerelor revistei pe anul 2024 și ale suplimentelor sale, s-a aprobat modificarea prețului revistei de la 5 la 6 lei/buc. începând cu data de 01.01.2024, s-a aprobat prelungirea contractelor de muncă al doamnelor Faur Ofelia-Corina, economist resurse umane și Szilveszter Editha, economist contabilitate, și s-a hotărât acordarea Premiului de Excelență „Művelődés” academicianului și istoricului Egyed Ákos.

4. Dinamica și evoluția resurselor umane ale instituției (fluctuație, cursuri, evaluare, promovare, motivare/sanționare);

În perioada raportată instituția a avut și are 6 (șase) posturi, din care funcții de conducere: 1 (unu), funcții de execuție: 5 (cinci), după cum urmează:

manager-redactor șef – 1 post,
redactor rubrică cultură generală – 1 post,
redactor rubrică cultură populară – 1 post,
economist – 1 post,
administrator – 1 post,
fotoreporter – 1 post.

Nu există posturi vacante.

Este de menționat faptul că începând de la data de 01.07.2019, postul de economist este ocupat în proporție de $\frac{3}{4}$ (6 ore/zi) pe probleme financiare, iar deoarece s-au multiplicat problemele legate de resursele umane ale instituției, tot de data de la 01.07.2019, în proporție de $\frac{1}{4}$ (2 ore/zi) colaborăm cu un specialist pe resurse umane.

Este de menționat faptul că începând de la data de 01.07.2019, postul de economist este ocupat în proporție de $\frac{3}{4}$ (6 ore/zi) pe probleme financiare, iar deoarece s-au multiplicat activitățile și sarcinile legate de resursele umane ale instituției, tot de data de la 01.07.2019, în proporție de $\frac{1}{4}$ (2 ore/zi) postul este ocupat de un specialist pe resurse umane.

Cursuri: redactorii au luat parte la întâlnirea de perfecționare, anuală, organizată Uniunea Ziariștilor Maghiari din România

Promovări: nu a fost cazul.

Motivare/sanționare: nu a fost cazul.

4.1. Propuneri de reglementare prin acte normative, înaintate autorității în perioada raportată, după caz.

Nu a fost cazul.

4.2. Delegarea responsabilităților: activitatea consiliilor de conducere după caz, ale celorlalte organe colegiale, modificarea limitelor de competențe în cadrul conducerii pe perioada evaluată etc.

Nu a fost cazul.

4.3. Perfecționarea personalului – cursuri de perfecționare pentru conducere și restul personalului.

Nu a fost cazul.

5. Măsuri luate pentru gestionarea patrimoniului instituției, îmbunătățiri/refuncționalizări ale spațiilor

5.1. Spațiul pus la dispoziția instituției, de către Asociația Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania, se află în incinta Casei Memoriale „Szabédi László”, din Cluj-Napoca, la adresa str. Gh. Lazăr nr 30. Cele două încăperi, puse la dispoziția instituției, sunt folosite prin contract de comodat, conform legii civile, prin care instituția contribuie la cheltuielile aferente (încălzire, apă-canal, curent electric, etc.) la funcționarea sediului. Spațiul folosit de instituție, pentru activitatea redacțională/editorială, este suficient, dar nu și pentru depozitarea/păstrarea adecvată a colecțiilor și a arhivei proprii.

5.2. A fost efectuată inventarierea patrimoniului instituției în fiecare an.

5.3. Au fost achiziționate următoarele obiecte de inventar:

Nu a fost cazul.

6. Măsuri luate în urma controalelor, verificării/auditării din partea autorității sau a altor organisme de control în perioada raportată

Recomandările formulate de către Serviciul de Audit Intern, din cadrul Consiliului Județean Cluj, sunt în curs de implementare.

Pe baza legii nr. 307 din 12 iulie 2006, sectorul de apărare împotriva incendiului din cadrul instituției este organizat și verificat trimestrial.

Colectivul instituției este verificat anual de către specialiștii de la medicina muncii.

D. SITUAȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ A INSTITUȚIEI

1. Analiza datelor financiare din proiectul de management corelat cu bilanțul contabil al perioadei raportate

Tabelul managementului economico-financiar: mii lei

1. Tabelul managementului economico-financiar:

mii lei

Nr. crt.	Indicatori	Buget inițial 2024	Buget final rectificat 2024	Realizat 2024
0	1	3	4	5
1	Total venituri , din care:	652,00	690,00	668,18
	1.a Venituri proprii, din care	20,00	48,00	40,96
	1.a.1 venituri din activitatea de bază	20,00	40,00	32,96
	1.a.2 surse atrase (fonduri nerambursabile)	-	-	-
	1.a.3 sponsorizări	0,00	8,00	8,00
	1.a.4 alte venituri proprii/Excedent 01.01.22	0,00	0,00	0,00
	1.b Subvenții	632,00	642,00	627,22
	1.c Alte venituri	-	-	-
2	Total cheltuieli din:	652,00	690,00	668,18
	2.a Venituri proprii, din care:	20,00	48,00	40,96
	2.a.1 venituri din activitatea de bază	20,00	40,00	32,96
	2.a.2 surse atrase (fonduri nerambursabile)	0	0	0
	2.a.3 sponsorizări	0	8,00	8,00
	2.a.4 alte venituri proprii/Excedent 01.01.22	0,00	0,00	0,00
	2.b Subvenții	632,00	642,00	627,22
	2.c Alte venituri	-	-	-

1.1 Sursa de finanțare a cheltuielilor:

	Total	Buget rectificat 2024 ¹	Total	Realizat 2024

		Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	d.c. alte chelt. ²	Cheltuieli de capital		Cheltuieli de personal	Bunuri și servicii	d.c. alte chelt. ²	Cheltuieli de capital
Total cheltuieli din:	690,00	442,00	248,00	0,00	-	668,18	432,70	235,48	0,00	-
Venituri proprii	48,00	-	48,00	0,00	-	40,96	-	40,96	0,00	-
Subvenții	642,00	442,00	200,00	0,00	-	642,00	432,70	194,52	0,00	-
Alte surse	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

1 la data întocmirii prezentei

2 Cheltuieli efectuate în cadrul raporturilor contractuale, altele decât contractele de muncă (drepturi de autor, drepturi conexe, contracte și convenții civile)

2. Indicatori de performanță

Nr. crt.	Indicatori	U.M.	Program 2024 (cf. BVC)	Realizat 2024	Grad de realizare	Coef. de ponderare	Grad de realizare total ponderat
1.	Cheltuieli pe beneficiar (subvenție + venituri proprii- cheltuieli de capital/nr. de beneficiari)	lei	8,07	6,61	122,08	0,1	0,122
2.	Fonduri nerambursabile atrase	lei	8000	8000	100,00	0,1	0,1
3.	Număr de activități educaționale	nr.	1	1	100,00	0,1	0,1
4.	Număr de apariții media (exclusiv comunicatele de presă)	nr.	12	12	100,00	0,05	0,05
5.	Număr de beneficiari neplătitori, inclusiv on line	nr.	70.000	100.985	144,26	0,05	0,072
6.	Număr de beneficiari plătitori	nr.	10.800	12.330	114,17	0,1	0,14
7.	Număr de reprezentații/expoziții	nr.	2	1	50,00	0,1	0,05
8.	Număr de proiecte	nr.	37	37	100,00	0,1	0,1
9.	Gradul de acoperire din venituri proprii (total venituri, exclusiv subvențiile) a cheltuielilor instituției	%	6,9	6,1	88,4	0,2	0,18
10.	Gradul de îndeplinire a recomandărilor /măsurilor auditorilor interni/externi (recomandări implementate în anul curent/ total recomandări pentru anul curent)	%	8	4	50	100	50

E. STRATEGIA, PROGRAMELE ȘI IMPLEMENTAREA PLANULUI DE ACȚIUNE PENTRU ÎNDEPLINIREA MISIUNII SPECIFICE INSTITUȚIEI, CONFORM SARCINILOR FORMULATE DE AUTORITATE

Propuneri pentru perioada următoare și pentru întreaga perioadă de management:

1. Viziune

Ne dorim ca instituția să funcționeze ca instituție culturală, cu un rol tot mai activ și complex de spațiu comunitar veritabil, respectiv ca partener cultural și socio-cultural real într-o sferă geografică și instituțional-organizațională cât mai largă.

2. Misiune

Instituția este una de cultură, aflată în serviciul societății, deschisă atât oamenilor de cultură și de știință, cât și publicului larg, doritor de cultură. Instituția publică, conservă, cercetează, prin intermediul articolelor, eseurilor, studiilor, interviurilor, reproducerilor de artă, valorile culturale/spirituale ale existenței și evoluției culturii și științei umane, din cele mai vechi timpuri până în contemporaneitate. Materialele revistei „Művelődés” sunt publicate și promovate/popularizate în scopul cunoașterii, al educării și al recreerii.

Misiunea importantă a instituției este punerea în valoare a patrimoniului cultural-științific, regional, național și universal în scopul cunoașterii, al educării, al descoperirii și al promovării tinerelor talente.

3. Obiective (generale și specifice)

3.1. Obiectivul general este transformarea instituției într-un organ de presă culturală modernă, deschisă oamenilor de cultură și de știință, dar și publicului larg, doritor de cultură generală.

3.2. Obiectivele specifice

Printre obiectivele specifice se pot enumera următoarele:

- promovarea, pe plan național și internațional, prin intermediul revistei, a valorilor culturale autohtone și universale;
- creșterea numărului de cititori (abonați, site, Facebook), creșterea accesului publicului la revistă;
- diversificarea rubricilor și ale articolelor, asigurarea diversificării ofertei culturale, care se adresează grupului țintă.
- publicarea cuprinsului fiecărui număr al revistei și în limba română.

4. Strategia culturală, pentru întreaga perioadă de management

Strategia culturală vizează dezvoltarea instituției, ținând cont de capacitatea proprie a acesteia și de evoluția mediului economic (mai ales piața).

- direcțiile de acțiune sunt date de sarcinile specifice de management, și anume:
- promovarea în revistă, pe plan național și internațional, a valorilor culturale autohtone și universale;
- facilitarea și creșterea accesului cititorilor la articolele publicate prin presa tipărită, prin site și prin Facebook;
- asigurarea diversificării tematicilor culturale care apar în revistă.

5. Strategia și planul de marketing

Principalele obiective de marketing propuse pentru următoarea perioadă de management:

- promovarea instituției în mediile locală, națională și internațională;

- reconstrucția site-ului instituției, pentru a fi și mai atractivă și pentru a facilita și mai mult căutarea pe diverse domenii (teme, rubrici, autori, numere de revistă, suplimente etc.);
- promovarea instituției pe rețeaua de socializare Facebook;
- promovarea instituției în mediile electronice (radio și TV), continuarea colaborării cu toate organele de presă;
- organizarea a cât mai multor întâlniri cu cititorii la Cluj-Napoca și în alte localități din țară și de peste hotare;
- decernarea în continuare a Premiului de Excelență „Művelődés”, acordarea anuală a acestei distincții, pe baza propunerilor Consiliului Consultativ, autorilor celor mai valoroase și mai interesante materiale scrise sau/și fotografiate ale revistei, pentru anul respectiv.

6. Programe propuse pentru următoarea perioadă de management

Nr.	Denumire program	Descriere	Scopul	Grupul țintă	Observații Anul realizării	
					2024	2025
1.	Rev. „Művelődés”	Redactare , editare difuzare		Cititorii	12/12 Realizat	12/6*
2.	Suplimente	Redactare , editare difuzare	Extinderea tematicii revistei, atragerea de noi cititori	Cititori	4/4 Realizat	4/2*
3.	Organizarea anual a câte 2 expoziții la Cluj-Napoca sau/și alte localități			Tinerele talente, populația din Cluj-Napoca sau/și alte localități	2/2	2/1*
4.	Prezentarea revistei, și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe			Populația din Cluj-Napoca, jud. Cluj, și alte județe	13/12 Realizat	10/5*
5.	Participare la cel puțin o conferință internațională		Reprezentarea revistei la aceste foruri	Revista „Művelődés” și cititorii ei	1/1 Realizat	1
6.	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România	Prilejul de colaborare cu specialiști	Acumulare de experiență	Redacția „Művelődés” și cititorii	2/2 Realizat	2/1*
7.	Serate „Művelődés”	expuneri culturale	Întâlnirea autorilor cu cititorii	Redacția „Művelődés” și cititorii	2/2 Realizat	2/1*
8.	Redactare și editare colecția „Enciklopédia” / „Enciclopedia” în limba română	Redactare , editare, difuzare	Păstrarea celor mai valoroase conținuturi în cărți, atragerea de noi cititori	Cititorii	0/2	1

* Până la finele mandatului de manager, 30.06.2025.

7. Proiecte din cadrul programelor

Nr.	Denumire proiect	Tip proiect	Grupul țintă
1.	Revista „Művelődés” redactare, editare difuzare.	mare	Cititorii
2.	Suplimente redactare, editare difuzare.	mediu	Cititorii
3.	Organizarea anual a câte 2 expoziții la Cluj-Napoca sau/și în alte localități.	mic	Tinerele talente, populația din Cluj
4.	Prezentarea revistei și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe, întâlniri cu cititorii.	mic	Populația din Cluj-Napoca, jud. Cluj și alte județe
5.	Participare la cel puțin o conferință internațională.	mic	Revista „Művelődés” și cititorii ei
6.	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România.	mic	Redacția „Művelődés” și cititorii
7.	Serate „Művelődés”.	mic	Red. „Művelődés”, cititorii și autorii
8.	Redactarea și editarea unui volum „Enciclopedia Művelődés”, în limba română	mare	Cititorii
9.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat „Déva” / „Deva”	mic	Cititorii
10.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat „Fogaras és vidéke” / „Țara Făgărașului”	mic	Cititorii
11.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat „Nagyenyed és vidéke” / „Meleagurile Aiudului”	mic	Cititorii
12.	Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulat „2025 erdélyi díjazottai” / „Laureații anului 2025, din Transilvania”	mic	Cititorii

8. Alte evenimente, activități specifice instituției, planificate pentru perioada de management

În domeniul resurselor umane se vor continua activitățile care țin în mod direct de acest tip de management: utilizarea eficientă a resurselor umane și continuarea planului de formare profesională.

În ceea ce privește managementul economic-financiar se vor continua demersurile în vederea atragerii de finanțări și co-finanțări naționale și/sau internaționale.

Se vor identifica resurse pentru finanțarea drepturilor (onorariului) de autor, factor de motivație atât al autorilor/colaboratorilor actuali, cât și al celor viitori.

În privința managementului administrativ se vor monitoriza și actualiza procedurile operaționale.

Se vor continua parteneriatele existente cu instituțiile de cultură din Cluj-Napoca și din alte localități, se vor face demersuri pentru încheierea de noi parteneriate.

F. EVOLUȚIA ECONOMICO-FINANCIARĂ A INSTITUȚIEI, PENTRU URMĂTOAREA PERIOADĂ DE MANAGEMENT, CU MENȚIONAREA RESURSELOR FINANCIARE NECESARE DE ALOCAT DE CĂTRE AUTORITATE.

1. Proiectul de venituri și cheltuieli pentru următoarea perioadă de raportare:

(lei)

Nr. crt.	Categorii	Buget initial 2024	Buget estimat 2025
1.	TOTAL VENITURI,	652.000	911.000

	din care		
	1.a. venituri proprii, din care	20.000	40.000
	1.a.1. venituri din activitatea de bază	20.000	40.000
	1.a.2. surse atrase	0	0
	1.a.3. alte venituri proprii	0	0
	1.b. subvenții/alocații	632.000	871.000
	1.c. alte venituri		
2.	TOTAL CHELTUIELI, din care:	652.000	911.000
	2.a. Cheltuieli de personal, din care,	432.000	495000
	2.a.1. Cheltuieli cu salariile	424.000	487.000
	2.a.2. Alte cheltuieli de personal	8.000	8.000
	2.b. Cheltuieli cu bunuri și servicii, din care	220.000	416.000
	2.b.1. Cheltuieli pentru proiecte	175.000	344.000
	2.b.2. Cheltuieli cu colaboratorii	0	2.000
	2.b.3. Cheltuieli pentru reparații curente	0	0
	2.b.4. Cheltuieli de întreținere	27.000	40.000
	2.b.5. Alte cheltuieli cu bunuri și servicii	18.000	30.000
	2.c. Cheltuieli de capital	0	0

2. Numărul estimat al beneficiarilor pentru următoarea perioadă a managementului:

Nr. crt.	Denumire	Realizat anul 2024	Estimat anul 2025
1.	Nr. total estimat, din care	100.985	>122.700
2.	Cititori revistă	900	900
3.	Cititori carte+4 suplimente	1530	1800
4.	Cititori online	98.555	>120.000

3. Analiza programului minimal realizat pentru perioada raportată:

Nr.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului estimat/realizat	Denumirea proiectului	Buget prevăzut pe program/ Realizat (lei)
	Anul IV, 2024				
1.	Revista „Művelődés”	Apariția revistei „Művelődés” redactare, editare difuzare	12/12	Revista „Művelődés”	58.000/78.267
2.	Suplimente	redactare, editare difuzare	4/4	Suplimente redactare, editare difuzare	10.000/0

3.	Expoziție	Organizarea anuală a câte 2 expoziții	2/2	Organizare de expoziții la Cluj-Napoca și Sf. Gheorghe	1.000/0
4.	Întâlniri cu cititorii	Prezentarea revistei și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe	12/14	Întâlniri cu cititorii	1.000/0
5.	Conferințe	Participare la o conferință internațională	1/1	Participare conferință	0/0
6.	Întâlnirea ziariștilor	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România	1/1	Tabăra ziariștilor	0/0
7.	Serate culturale	Întâlniri autori/cititori	2/2	Serate „Művelődés”	2.000/0
8.	Cărți – Művelődés Enciklopédia / Enciclopedia „Művelődés”, în lb. română.	Redactare, editare	1/0	Cărți	0
9.	Calendar agricol pe anul 2025	Redactare, corectură, editare, inclusiv tipărire	1/1	Calendar agricol pe anul 2025	53.000/58.107
10.	Utilități, întreținere, deplasări	Cheltuieli aferente realizării programului minimal			45.000/48.032,38
	Total		37/37		170.000/184.446,38

4. Pentru perioada următoare:

Nr.	Program	Scurtă descriere a programului	Nr. proiecte în cadrul programului	Denumirea proiectului	Buget prevăzut pe program (lei)
	Anul IV, 2025				
1.	Revista „Művelődés”	Apariția revistei „Művelődés” redactare, editare difuzare	12/6*	Revista „Művelődés”	306.000
2.	Suplimente	redactare, editare difuzare	4/2*	Suplimente redactare, editare difuzare	12.000

3.	Expoziție	Organizarea anual a câte 2 expoziții la Cluj-Napoca	2/1*	Organizare de expoziții la Cluj-Napoca	1.500
4.	Întâlniri cu cititorii	Prezentarea revistei, și a cărților editate de redacție în Cluj-Napoca, județul Cluj, și în alte județe	10/5*	Întâlniri cu cititorii	1.500
5.	Conferințe	Participare la o conferință internațională	1	Participare conferință	1.500
6.	Întâlnirea ziariștilor	Participare la tabăra ziariștilor și scriitorilor maghiari din România	1	Tabăra ziariștilor	1.500
7.	Serate culturale	Întâlniri autori/cititori	2/1*	Serate „Művelődés”	1.500
8.	Cărți	Redactare, editare	1	Cărți	80.000
9.	Calendar agricol pe anul 2025	Redactare, corectură, editare, inclusiv tipărire	1/0*	Calendar agricol pe anul 2026	60.000
10.	Utilități, întreținere, deplasări	Cheltuieli aferente realizării programului minimal			70.000
	Total		34/18*		535.500

* Până la finele mandatului de manager, 30.06.2024.

5. Priorități și activități conform programului de management

5.1. Prioritățile pentru perioada de raportare au fost:

- redactarea și editarea, apariția regulată, lunară, a numerelor revistei, din fonduri bugetare;
- redactarea și editarea, apariția regulată a suplimentelor revistei, din proiecte extrabugetare;
- redactarea și editarea unei serii de carte/antologii tematice, din proiecte extrabugetare;
- participarea la evenimente culturale atât în țară, cât și în afara ei, cu accent pe evenimentele organizate în județul Cluj;
- păstrarea și lărgirea permanentă a legăturilor profesionale cu instituțiile cu care, prin misiunea ei, instituția colaborează;
- inițiative novatoare.

5.2. Acțiuni întreprinse de instituție în regim de parteneriat media:

- parteneriat media la Festivalul de Muzică Veche, din Miercurea Ciuc, iulie 2024.
- parteneriat media la Festivalul de Muzică Contemporană „Dobban”, din Miercurea Ciuc, august 2024.
- parteneriat media la Zilele Culturale Maghiare din Cluj-Napoca, august 2024.
- parteneriat media la Zilele Culturale „Gaál Mózes” din Bazinul Baraolt, octombrie 2024.
- parteneriat media la festivalul Ars „Hungarica” din Sibiu, noiembrie 2024.
- parteneriat media permanent la programele culturale de la Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, din Cluj-Napoca.

– parteneriat media permanent la acțiunile culturale ale Asociației Societății Maghiare de Cultură din Transilvania.

5.3. Participare în calitate de partener (coorganizator, co-inițiator, invitat, participant etc.) la programe/proiecte europene/internaționale

a. Redactorul șef Benkő Levente:

13 ianuarie, Baraolt. A luat parte la masa rotundă intitulată *Sportul și cultura*, în cadrul căreia a susținut o prelegere despre sportivii locali, care au reprezentat România și Ungaria la jocurile olimpice de vară.

26 ianuarie, Șimleul Silvaniei. A luat parte la lansarea suplimentului *Berettyó mente / Meleagurile Barcăului*, eveniment organizat de revista „Művelődés”, în colaborare cu Asociația Societatea Maghiară pentru Cultură din Transilvania și Casa Maghiară din Șimleul Silvaniei, ocazie cu care a popularizat revista „Művelődés” în prezența a numeroși cititori.

28 iunie, Cluj-Napoca. În cadrul celei de a 13-a ediții a Săptămânii Festive a Cărții de la Cluj, eveniment organizat în incinta Palatului Bánffy/Muzeul de Artă Cluj, a luat parte la lansarea colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*, care conține selecția celor mai interesante articole apărute în revista „Művelődés”, în perioada 1990–2022.

4 august, Baraolt. A luat parte la evenimentele culturale organizate cu ocazia aniversării a 800 de ani de la prima atestare documentară a localității Baraolt. Cu această ocazie, în cadrul conferinței *Barót 1224–2024 / Baraolt 1224–2024*, a susținut o prelegere despre istoria Bazinului Baraolt. Cu aceeași ocazie a popularizat revista „Művelődés”, precum și cărțile și suplimentele revistei.

8 august, Cernatul de Sus (CV). La invitația Bibliotecii comunale „Sylvester Lajos” din localitate, a luat parte la o întâlnire cu cititorii, în prezența unui numeros public, ocazie cu care a popularizat revista „Művelődés”, precum și cărțile și suplimentele revistei.

9 august, Plăieșii de Jos (HR). A luat parte la lansarea suplimentului *Kászonszék / Cașinii*, eveniment organizat în cadrul aniversării a 700 de ani de la prima atestare documentară a Scaunului Cașin, eveniment organizat la Casa de Cultură din localitate, în prezența unui numeros public, ocazie cu care a popularizat revista „Művelődés”.

19 septembrie, Carei. A luat parte, în prezența unui numeros public, la lansarea suplimentului *Szatmári svábok / Șvabi sătmăreni*, eveniment organizat în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal, Fundația Centru pentru Promovarea Turismului Cultural din Carei și Asociația Culturală „Nagykároly és vidéke”, din Carei. Cu această ocazie a popularizat revista „Művelődés”.

11 octombrie, Cluj-Napoca. A luat parte la conferința internațională „Malenki robot”, organizată de Universitatea Sapiientia, ocazie cu care a susținut o prelegere, și, totodată a popularizat revista „Művelődés”, precum și cărțile și suplimentele revistei

20 octombrie, Țigău (BN). La Casa de Cultură, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Decea (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Ciurbrud (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia

Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

27 noiembrie, Deva. La Centrul de Pelerinaj și Diasporă „Dávid Ferenc”, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Unitariană din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

12 decembrie, Cluj-Napoca. La Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, a luat parte la decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”, pentru anul 2024.

b. Redactarea Rostás-Péter Emese:

26 ianuarie, Șimleul Silvaniei. A luat parte la lansarea suplimentului *Berettyó mente / Meleagurile Barcăului*, eveniment organizat de revista „Művelődés”, în colaborare cu Asociația Societatea Maghiară pentru Cultură din Transilvania și Casa Maghiară din Șimleul Silvaniei, ocazie cu care a popularizat revista „Művelődés” în prezența a numeroși cititori.

28 iunie, Cluj-Napoca. În cadrul celei de a 13-a ediții a Săptămânii Festive a Cărții de la Cluj, eveniment organizat în incinta Palatului Bánffy/Muzeul de Artă Cluj, a luat parte la lansarea colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*, care conține selecția celor mai interesante articole apărute în revista „Művelődés”, în perioada 1990–2022.

9 august, Plăieșii de Jos (HR). A luat parte la lansarea suplimentului *Kászonszék / Cașinii*, eveniment organizat în cadrul aniversării a 700 de ani de la prima atestare documentară a Scaunului Cașin, eveniment organizat la Casa de Cultură din localitate, în prezența unui numeros public, ocazie cu care a popularizat revista „Művelődés”.

19 septembrie, Carei. A luat parte, în prezența unui numeros public, la lansarea suplimentului *Szatmári svábok / Șvabi sătmăreni*, eveniment organizat în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal, Fundația Centru pentru Promovarea Turismului Cultural din Carei și Asociația Culturală „Nagykároly és vidéke”, din Carei. Cu această ocazie a popularizat revista „Művelődés”.

20 octombrie, Țigău (BN). La Casa de Cultură, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Decea (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Ciumbrud (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

27 noiembrie, Deva. La Centrul de Pelerinaj și Diasporă „Dávid Ferenc”, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Unitariană din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

12 decembrie, Cluj-Napoca. La Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, a luat parte la decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”, pentru anul 2024.

c. Fotoreportera Demeter Zsuzsanna:

28 iunie, Cluj-Napoca. În cadrul celei de a 13-a ediții a Săptămânii Festive a Cărții de la Cluj, eveniment organizat în incinta Palatului Bánffy/Muzeul de Artă Cluj, a luat parte la lansarea colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*, care conține selecția celor mai interesante articole apărute în revista „Művelődés”, în perioada 1990–2022.

9 august, Plăieșii de Jos (HR). A luat parte la lansarea suplimentului *Kászonszék / Cașinii*, eveniment organizat în cadrul aniversării a 700 de ani de la prima atestare documentară a Scaunului Cașin, eveniment organizat la Casa de Cultură din localitate, în prezența unui numeros public, ocazie cu care a popularizat revista „Művelődés”.

20 octombrie, Țigău (BN). La Casa de Cultură, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Decea (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Ciumbrud (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

27 noiembrie, Deva. La Centrul de Pelerinaj și Diasporă „Dávid Ferenc”, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Unitariană din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

12 decembrie, Cluj-Napoca. La Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, a luat parte la decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”, pentru anul 2024.

d. Redactorul Balla Sándor:

28 iunie, Cluj-Napoca. În cadrul celei de a 13-a ediții a Săptămânii Festive a Cărții de la Cluj, eveniment organizat în incinta Palatului Bánffy/Muzeul de Artă Cluj, a luat parte la lansarea colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*, care conține selecția celor mai interesante articole apărute în revista „Művelődés”, în perioada 1990–2022.

19 septembrie, Carei. A luat parte, în prezența unui numeros public, la lansarea suplimentului *Szatmári svábok / Švabi sätmäreni*, eveniment organizat în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal, Fundația Centru pentru Promovarea Turismului Cultural din Carei și Asociația Culturală „Nagykároly és vidéke”, din Carei. Cu această ocazie a popularizat revista „Művelődés”.

20 octombrie, Țigău (BN). La Casa de Cultură, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la

promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Decea (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

22 noiembrie, Ciumbrud (AB). În cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Reformată din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

12 decembrie, Cluj-Napoca. La Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, a luat parte la decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”, pentru anul 2024.

e. Administratorul Péter János:

27 noiembrie, Deva. La Centrul de Pelerinaj și Diasporă „Dávid Ferenc”, în cadrul programului *Vidékek és irodalmak / Regiuni și literatură*, în colaborare cu Asociația Liga Scriitorilor Maghiari din Ardeal și Parohia Unitariană din localitate, în prezența unui numeros public, a luat parte la promovarea revistei „Művelődés” și suplimentelor sale, respectiv a colecției *Művelődés-enciklopédia I-IV. / Enciclopedia Művelődés I-IV.*

12 decembrie, Cluj-Napoca. La Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”, a luat parte la decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”, pentru anul 2024.

Pe lângă toate aceste evenimente culturale toți membrii revistei „Művelődés” și-au îndeplinit toate sarcinile de serviciu, conform fișelor de post.

Toate programele, în afară de redactarea și editarea revistei și a suplimentelor sale, au fost organizate și ținute în afara sediului revistei. Spațiul redacției revistei nu este adecvat pentru organizarea altor programe culturale.

Marea majoritate a acțiunilor au fost organizate cu parteneri sau co-organizatori.

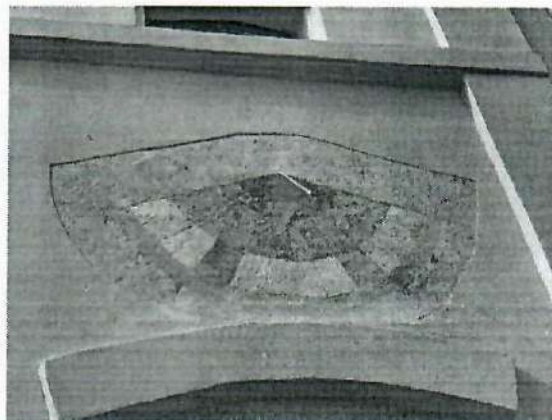
ANEXA NR. 1.

Fotografii

16 ianuarie 2024, Șimleul Silvaniei. Lansarea suplimentului *Berettyómente / Meleagurile Barcăului*. Foto: pagina Facebook ASMCT Șimleul Silvaniei:

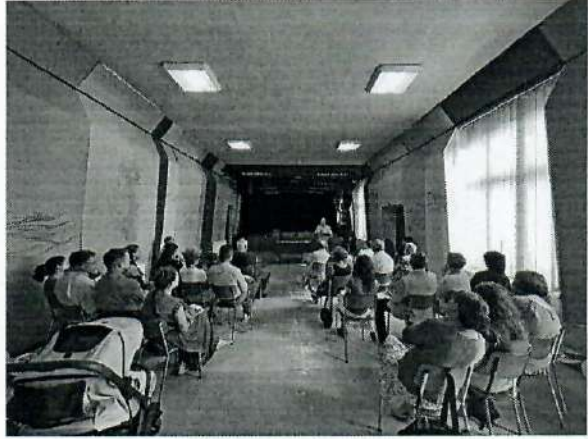

17 mai 2024, Gilău. Festivitatea de inaugurare a Castelului Bánffy de la Gilău, renovat:

9 august 2024, Plăieșii de Jos (județul Harghita), Casa de Cultură. Lansarea suplimentului revistei „Művelődés”, intitulată „Kászonszék” / „Cașinii”:

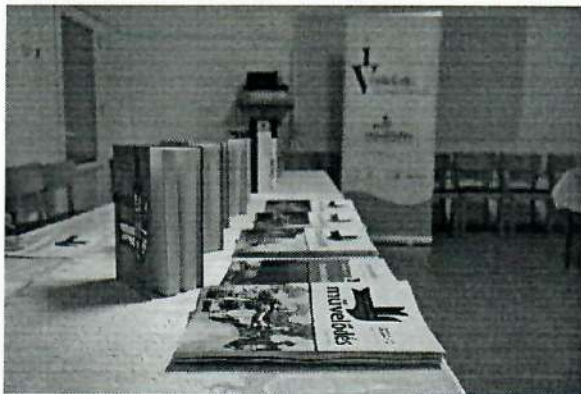

20 octombrie 2024, Țigău (județul Bistrița-Năsăud), Casa de Cultură. Întâlnire cu cititorii în cadrul programului „Regiuni și literatură”:

22 noiembrie 2024. Decea (județul Alba), casa parohială reformată. Întâlnire cu cititorii în cadrul programului „Regiuni și literatură”:

22 noiembrie 2024. Ciumbrud (județul Alba), casa parohială reformată. Întâlnire cu cititorii în cadrul programului „Regiuni și literatură”:

27 noiembrie 2024, Deva, Centrul de Pelerinaj și Diasporă „Dávid Ferenc”. Întâlnire cu cititorii în cadrul programului „Regiuni și literatură”:

12 decembrie 2024, Cluj-Napoca, Casa Memorială „Györkös Mányi Albert”. Decernarea Premiului de Excelență „Művelődés”, pentru anul 2024, istoricului academician Egyed Ákos (Fotografii realizate de Demeter Zsuzsanna):

Copertile numerelor revistei „Művelődés” în anul 2024 (nr. 1–12/2024)

2024 • 7
LXXVII. évfolyam • július
művelődés
közművelődési havilap

2024 • 8
LXXVII. évfolyam • augusztus
művelődés
közművelődési havilap

2024 • 9
LXXVII. évfolyam • szeptember
művelődés
közművelődési havilap

2024 • 10
LXXVII. évfolyam • október
művelődés
közművelődési havilap

2024 • 11
LXXVII. évfolyam • november
művelődés
közművelődési havilap

2024 • 12
LXXVII. évfolyam • december
művelődés
közművelődési havilap

Suplimentele revistei „Művelődés” în anul 2024 (nr. 1–4./2024)

művelődés
közművelődési havilap

melléklet • 2024 • 1-2

Kászonszék

művelődés
közművelődési havilap

melléklet • 2024 • 3

Szopránfurulya-iskola II.

művelődés
közművelődési havilap

melléklet • 2024 • 4

**2024 erdélyi
díjazottai**

ANEXA NR. 2.

STATISTICĂ SITE <http://muvelodes.net/>

Perioada: 01.01.2024 – 31.12.2024.

Sursa: Google Analytics

- accesări site: 98.555
- medie accesări site/zi: 270
- vizualizări individuale 84.644
- medie timp alocat pt. studierea conținutului pe site: 2 minute și 46 secunde

88% dintre utilizatori revin pe site:

Top accesări rubrici:

Enciclopedia: **19.428 accesări**

Flori de măceș: **8598 accesări**

Comunitate: **6750 accesări**

Galerie: **6632 accesări**

Evenimente **5955 accesări**

Știință: **5832 accesări**

File de memorie: **2855 accesări**

Casa cu cărți: **2765 accesări**

Editoriale: **2541 accesări**

Eroi de toate zilele: **2322 accesări**

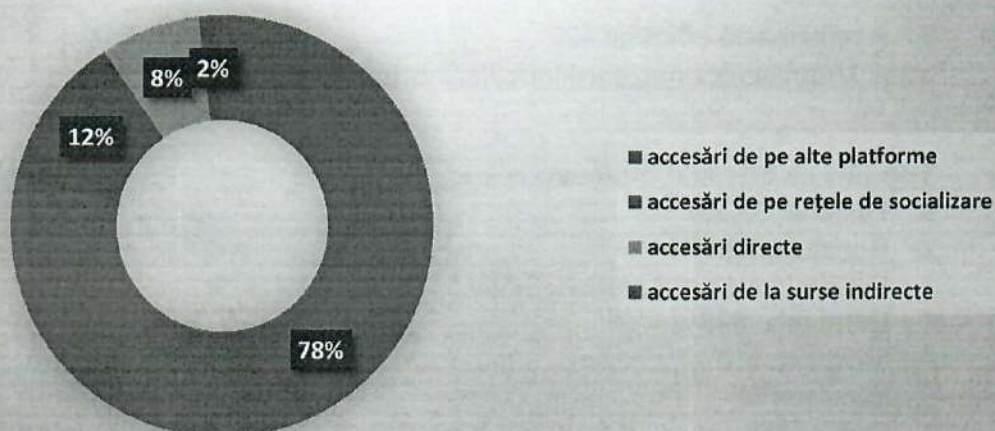
Timp liber: **2015 accesări**

Scenă: **1877 accesări**

La taifas: **855 accesări**

77% dintre utilizatori au accesat site-ul de pe platforme de căutare, 12% de pe rețelele de socializare, 8% prin accesare directă, 2% prin trimiteri de la surse indirecte:

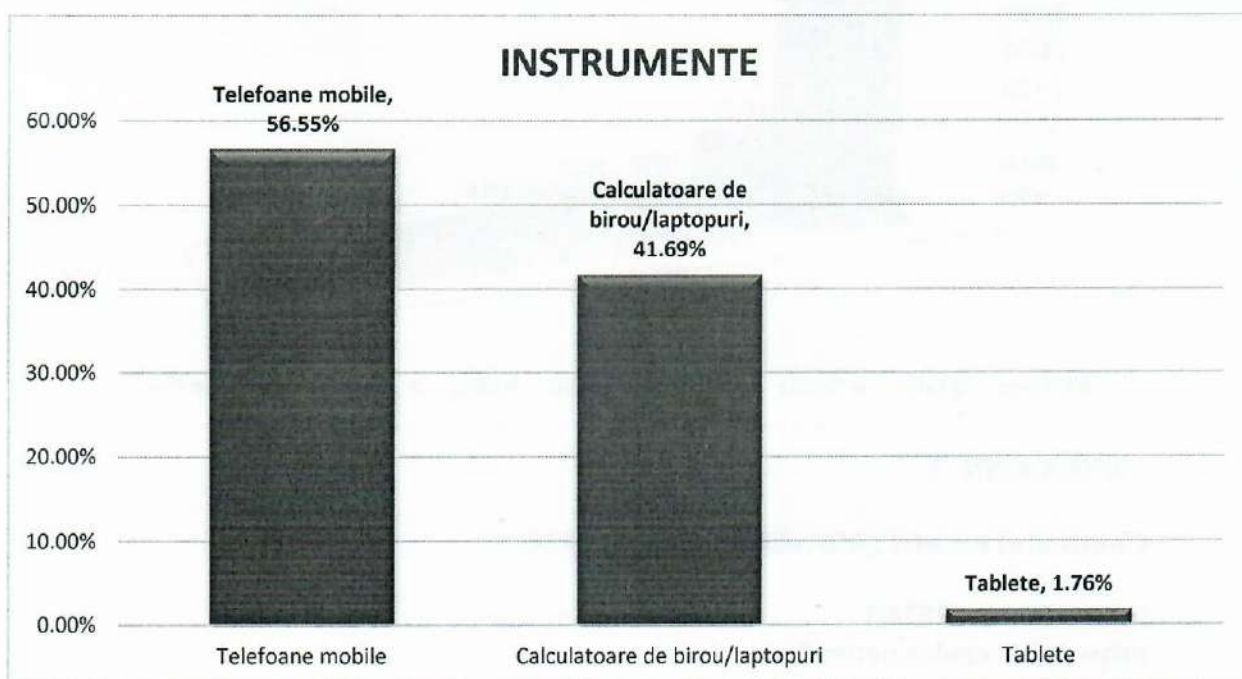
CANALE DE ACCESARE

Zilele cu cele mai multe accesări:

- 11.03.2024: **551** accesări
- 13.11.2024: **521** accesări
- 31.11.2024: **466** accesări

51% dintre utilizatori au accesat site-ul de pe telefoane mobile, 47% de pe calculatoare (de birou sau laptop), 2% de pe tablete:

Top articole cu cele mai multe accesări:

1. *A választói Bánffy-kastély: 755* accesări

<https://muvelodes.net/enciklopedia/a-valaszuti-banffy-kastely>

2. A zsidói botanikus kert és ami előtte volt: 621

<https://muvelodes.net/enciklopedia/a-zsidoi-botanikus-kert-es-ami-elotte-volt>

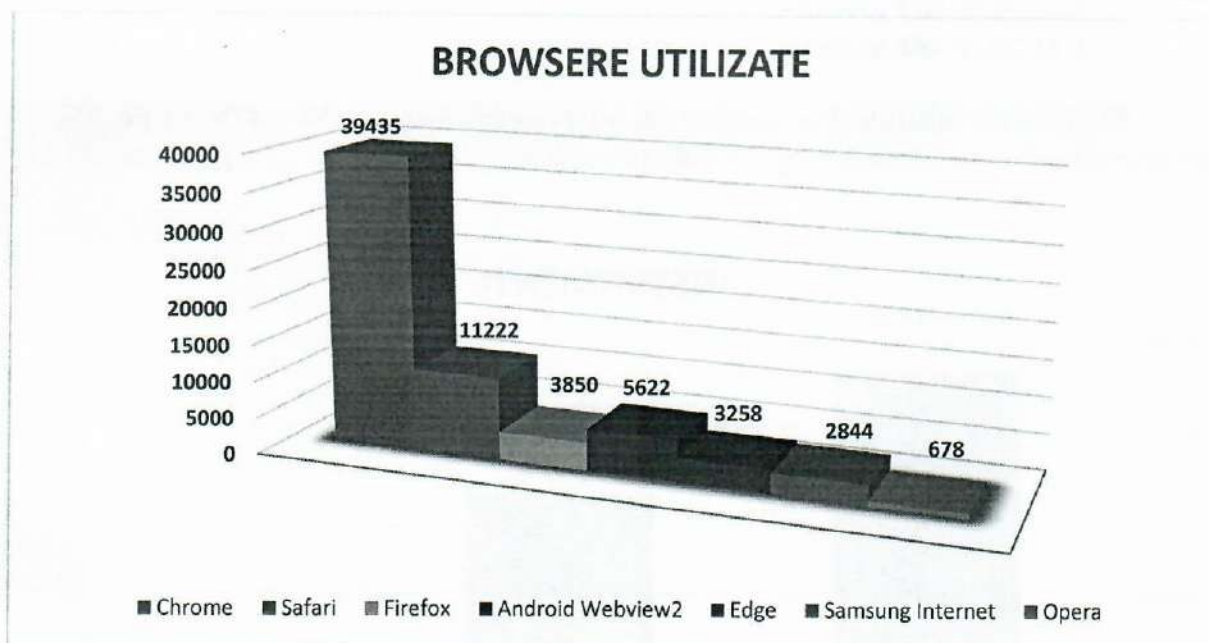
3. A reformáció bölcsője 422

<https://muvelodes.net/enciklopedia/a-reformacio-bolcsoje>

Top țări cu cele mai multe accesări:

1. Ungaria: **33.752**
2. România: **22.554**
3. Statele Unite ale Americii: **3.580**
4. Germania: **828**
5. Slovacia: **610**
6. Suedia: **478**
7. Serbia: **388**
8. Irlanda: **328**
9. Ucraina: **254**
10. Marea Britanie: **212**

Situația browserelor de pe care site-ul muvelodes.net a fost accesat:

ANEXA NR. 3

Conținutul revistei „Művelődés” în anul 2024

Ianuarie – nr. 2024/1

<https://muvelodes.net/ro/ianuarie-0>

„Considerăm că merită să adunăm în îmbrățișarea protectoare a copertiilor acestei cărți carte cele mai valoroase articole apărute pe paginile revistei *Művelődés*, de-a lungul celor peste trei decenii, de după 1989, astfel încât acestea să nu rămână împrăștiate prin numerele revistei, ci să fie cât mai ușor accesibile, într-un singur volum, pentru toți cei doritori de cultură” – subliniază printre altele redactorul-șef Benkő Levente în editorialul din numărul din

ianuarie al revistei *Művelődés*, legat de apariția colecției *Művelődés Enciklopédia / Enciclopedia Művelődés*, volumele I–IV.

În secțiunea *Petőfi 200* găsim partea a patra, cea finală, a articolului semnat de SERDÜLT BENKE Éva, profesor le limba și literatura maghiară din Paks (Ungaria), originară din Transilvania, articol intitulat *Emlékutazás 2023 őszén a Partiumban / Călătorie memorială prin Partium în toamna anului 2023*.

În cadrul rubricii *Emlék-lapok / File de memorie*, LŐRINCZ Márta istoric de artă din Miercurea Ciuc, în articolul său intitulat *Siculicidium – történelem, emlékmű és jelkép / Siculicidium – istorie, monument și simbol*, readuce în atenția cititorilor evenimentele masacrului de la Siculeni, săvârșit de trupele imperiale austriece în zorii zilei de 7 ianuarie 1764, în cadrul masacrului fiind uciși circa 200 de oameni, printre care femei și copii.

Secțiunea *Enciklopédia / Enciclopedie* include trei articole. Redactorul revistei, BALLA Sándor ne oferă mai multe informații despre ILLY Ferenc, născut la Timișoara, cel care a revoluționat lumea cafelei. În articolul său, FANCSALI János istoric de muzică, pianist, detaliază anii de studenție ai lui KACSÓH Pongrác la Cluj, iar SZIJJ Lilla, economist, membru al Consiliului Academiei Olimpice Maghiare, relatează detalii despre organizarea primei curse de Formula 1, de la Budapesta (Hungaroring).

Ultimul material al acestui număr poate fi citit în secțiunea *Könyvesház / Casa cu cărți*, în care folcloristul HALÁSZ Péter, originar din Budapesta, stabilit în Lunca de Jos (HR) semnează o recenzie a volumului de studii *Úton vagyok / Sunt pe drum*, semnat de HARANGOZÓ Imre.

Pe coperta din față se află o fotografie realizată de LÁSZLÓ F. Csaba, iar pe coperta din spate, o fotografie de DEMETER Zsuzsanna. În acest număr au fost folosite imagini și ilustrații realizate de BORSI Balázs, DEMETER Zsuzsanna, LÁSZLÓ F. Csaba, MORVAY Kinga și STRELISKY Lipót, altele provenind din colecții personale sau/și publice.

Februarie – nr. 2024/2

<https://muvelodes.net/ro/februarie-0>

„Comunitatea secuiască are o comoară de neprețuit: Muzeul Național Secuiesc. Acest muzeu nu a fost fondat nici de stat, nici de vreun mare mecena, ci de o femeie provenită dintr-o stirpe străveche, dar nobilă din clasa de mijloc: CSEREY Zsuzsanna” – putem citi gândurile evocate în anul 1922 ale celebrului arhitect și scriitor transilvănean, KÓS Károly (1883–1977), gânduri republicate în editorialul din februarie al revistei *Művelődés*.

În secțiunea *Kós 140* sunt disponibile mai multe articole, și prelegeri de la conferința organizată în luna decembrie 2023, la aniversarea a 140 de ani de la nașterea lui KÓS Károly. Astfel în articolul intitulat *Kós Károly tanítását követve tájépitészként / Urmând învățăturile lui Kós Károly, ca peisagist*, HERCZEG Ágnes, arhitect peisagist din Budapesta, dezvăluie cum a influențat spiritul lui KÓS Károly arhitectura peisagistică și faptul că legătura organică dintre comunitate și peisaj constituie unul dintre pilonii de bază ai transilvanismului al cărui reprezentant marcant a fost KÓS. BÁNYÁSZ József, fermier din Suseni (HR), analizează gândirea agrară a lui KÓS Károly prin lucrarea acestuia, intitulat *Testamentum és agrikulturna / Testament și agricultură*, subliniind importanța armoniei dintre agricultură și natură în viața umană. LENGYEL Ferenc, profesor de limba și literatura maghiară din Viena, originar din Cluj-Napoca, trasează o paralelă între KÓS Károly și Antoni GAUDÍ în articolul intitulat *Erdély Gaudíja: Kós Károly / Gaudí al Transilvaniei: Kós Károly*, evidențiind moștenirea arhitecturală și culturală a lui Kós, care a rămas definitivă pentru arhitectura transilvăneană. În această secțiune mai poate fi citit și interviul realizat de către SZEBENI SZ. Róbert, fotograf din Sf. Gheorghe, cu VARGHA Mihály, sculptor și director al Muzeului Național Secuiesc, despre restaurarea totală, implicit a decorațiunilor instituției, interviul având titlul: „Pontos kotta volt minden rajz” / „Fiecare desen a fost o partitură precisă”. În cadrul

aceluiși ansamblu de articole ZAKARIÁS Attila, arhitect din Sf. Gheorghe semnează materialul intitulat *Elő kutatások a Székely Nemzeti Múzeumban / Cercetări preliminare la Muzeul Național Secuiesc*.

În cadrul rubricii *Enciklopédia / Enciclopedie*, SZUCHER Ervin, ziarist din Tg. Mureș semnează un interesant articol, intitulat *A legjobbat adni önmagunkból. A sportos Vatikán / Să oferim ce e mai bun din noi. Vaticanul sportiv*, despre o latură mai puțin cunoscută a Sfântului Scaun, articol în care autorul prezintă relația Vaticanului cu sportul. Sfântul Scaun consideră că sportul nu este doar competiție, ci și un important mijloc de construire a comunităților umane și de facilitare a întâlnirilor, o valoare fundamentală prin care familiile se pot apropia mai mult. Din articolul intitulat *A választi Bánffy-kastély. Visszakapta régi fényét Bánffy Ádám életműve, az épület középső traktusa / Castelul Bánffy din Răscruți. Opera lui Ádám Bánffy și-a recăpătat strălucirea de odinioară, inclusiv corpul central al clădirii*, semnat de ROSTÁS-PÉTER Emese, etnograf, redactor al revistei, aflăm detalii despre renovarea castelului Bánffy din Răscruți, de către Consiliul Județean Cluj, imobil care servește de acum încolo ca locație pentru evenimente culturale. Particularitatea spațiilor interioare este dată de păstrarea elementelor din lemn sculptat în stil istoric și a sobelor din cahle decorate, care sunt importante relicve ale istoriei artei maghiare.

În secțiunea *Színpad / Scenă*, CSOG Szidónia, jurnalistă din Cluj-Napoca, semnează un interviu realizat cu PATKA Ildikó, artist păpușar și scriitoare de basme, din Cluj-Napoca.

Pe coperta din față poate fi văzută o fotografie realizată de Vargyasi Levente. În acest număr au fost utilizate fotografiile și ilustrațiile realizate de DARABOS György, DEMETER Zsuzsanna, NAGY György, Nicu CHERCIU, PATKA Ildikó, PÜSÖK Botond, SZUCHER Ervin, TORÓ Attila și VÁGÓ Gábor, altele provenind din colecții personale sau publice.

Martie – nr. 2024/3

<https://muvelodes.net/ro/martie-0>

„În urmă cu 70 de ani, în data de 15 martie 1954, la ora 16, a avut loc prima emisiune a studioului regional din Cluj-Napoca al Societății Române de Radiodifuziune, câte o oră în limba maghiară și în limba română, din care s-au păstrat doar cuvintele de început ale emisiunii” – consemnează ROSTÁS-PÉTER Emese, redactor al revistei acest eveniment de mare importanță în istoria presei în editorialul din numărul din martie al revistei *Művelődés*.

În cadrul rubricii *Enciklopédia / Enciclopedie* publicăm trei mici studii: SERDÜLT BENKE Éva, profesoară din Paks (Ungaria), prezintă viața lui BOHUS Antónia, o figură importantă, dar mai puțin cunoscută, a Revoluției din 1848-1849. Colegul nostru, filosoful PÉTER János scrie despre explorările renumitului arheolog și orientalist Aurel STEIN, ale cărui călătorii în Asia, de la începutul secolului al XX-lea, au oferit cercetătorilor o multitudine de cunoștințe noi. LÖRINCZ Márta, istoric de artă din Lelicieni (HR), descrie starea din secolul al XVIII-lea a Castelului Bánffy din Răscruți pe baza unui inventar contemporan.

În cadrul rubricii *Galéria / Galerie* publicăm un interviu cu pictorul KOVÁCS Emil Lajos, realizat de CSOG Szidónia, jurnalistă din Cluj-Napoca.

În rubrica *Vadrózsák / Flori de măceș*, SZENTES Stefánia, originară din Vladnic (BC) și studentă la Cluj-Napoca, scrie despre arta populară moldovenească a ceangăilor, iar în cadrul rubricii *Könyvesház / Casa cu cărți*, SIMON Előd, consul al Ungariei, semnează recenzia volumului de legende al etnografului budapestan MAGYAR Zoltán.

Numărul din luna martie se încheie cu un reportaj al graficianului clujean TAKÁCS Gábor despre călătoria sa în Sicilia.

Fotografia de pe coperta din față a revistei a fost realizată de DEMETER Zsuzsanna, iar cea de pe coperta din spate este semnată de KOVÁCS Emil Lajos. Celelalte fotografii și ilustrații au fost realizate de KLÖSZ György, HIRSCH Nelli, SZABÓ János Zsolt,

DEMETER Zsuzsanna, KOVÁCS Emil Lajos, SZENTES Stefánia și TAKÁCS Gábor, altele provin din colecții publice și personale.

Aprilie – nr. 2024/4

<https://muvelodes.net/ro/aprilie-0>

„Au avut loc ceremonii de depunere a coroanelor la Chiuruș (CV) și în orașul-stațiune, o sesiune științifică – numită atunci simpozion – cu participarea unor cercetători francezi, români și maghiari, specializați în studiul lui Csoma, precum și un program literar în sala cinematografului din Covasna. Atunci și acolo am văzut cum se dezvoltă și își face loc, își găsește un rost, cultura civică autogestionată și independentă la locuitorii din Covasna” – se poate citi în editorialul din luna aprilie al revistei *Művelődés*, semnat de redactorul-șef BENKŐ Levente, care a rememorat modul în care a fost sărbătorită cea de-a 206-a aniversare a nașterii lui KÖRÖSI CSOMA Sándor (1784–1842), lingvist, orientalist, fondatorul tibetologiei și autorul unicului dicționar tibetan–englez, în primul an după schimbarea regimului.

În rubrica *Közösség / Comunitate*, publicăm articolul semnat de profesorii clujeni KISS Csilla și PÉTER Ildikó, material intitulat *Megújult a Kozmutza Flóra Hallássérültek Iskolája / Școala pentru Deficienți de Auz Kozmutza Flóra, renovată*, instituție reabilitată prin grija Consiliului Județean Cluj.

În rubrica *Enciklopédia / Enciclopedie*, LŐRINCZ Márta, istoric de artă din Lelicieni (HR) semnează un articol despre patrimoniul, în speță conacul Henter din Sântimbru, recent restaurat, iar profesoara SERDÜLT BENKE Éva din Paks, originară din Transilvania, își amintește de celebrul poet maghiar ADY Endre (1877–1919), în articolul publicat sub titlul *Én nem bűvésznek, de mindennek jöttem / Nu am venit să fiu magician, dar am venit să fiu totul*.

În cadrul rubricii *Emlék-lapok / File de memorie* publicăm articolul profesorului universitar FÜLÖP László din Kaposvár (Ungaria), intitulat *Apahida tulajdonvegy egy 1679. évi záloglevélben / Denumirile comunei Apahida într-un act de gaj din 1679*.

În rubrica *Könyvesház / Casa cu cărți*, SUBA László, sculptor din Turda, semnează articolul *Egy vagyok a többi között / Sunt unul dintre ceilalți*.

În rubrica *Színpad / Scenă*, BARAZSULY Viktória Adrienn, studentă la UBB, scrie o cronică de artă despre opera *Rusalka*, prezentată la data de 27 ianuarie la Opera de Stat Maghiară din Budapesta, iar TELEGDY Áron Domokos, student la UBB, prezintă albumul muzical al formației *Fiume*, intitulat *Skin*.

În rubrica *Galéria / Galerie*, poate fi citit articolul semnat de SÜMEGI György, istoric de artă din Budapesta, material intitulat *Budai Nagy Antal közügy. Balogh Edgár levele Miklóssy Gábornak / Budai Nagy Antal, o cauză de interes public. Scrisoarea lui Balogh Edgár către Miklóssy Gábor*, care reprezintă și ultimul material al acestui număr.

Fotografia de pe coperta din față a revistei a fost realizată de BERECH Valter. În acest număr al revistei am utilizat fotografiile și ilustrațiile semnate de FORRAI Szerénke, KERESZTES Nándor și Mircea Rareș ȚETCU, altele provin din colecții publice și personale.

Mai – nr. 2024/5

<https://muvelodes.net/ro/mai-1>

„Întâlnirile sunt foarte importante aici, acolo unde trăiește o mică comunitate de maghiari într-un mare oraș. Acolo unde au loc o mulțime de evenimente culturale, unde există multe »locuri de muncă pentru maghiari« [în sens cultural – n. r.], grupuri profesionale și de alt tip, dar între care – mai ales din cauza lipsei de timp – circulația este dificilă. Evenimentele în aer liber rup aceste limite, oferind vizitatorilor experiențe catartice prin întâlnirile

neșteptate” – consemnează printre altele redactorea ROSTÁS-PÉTER Emese în articolul principal al revistei *Művelődés* din luna mai.

În rubrica *Enciklopédia / Enciclopedia*, profesoara SERDÜLT BENKE Éva, profesoară de limba și literatura maghiară din Paks (Ungaria), originară din Transilvania, aduce un omagiu mării actrițe a națiunii, PRIELLE Kornélia (1826–1906), care s-a născut acum 198 de ani la Sighetu Marmăției și a decedat cu 118 ani în urmă la Budapesta.

În cadrul rubricii *Emlék-lapok / File de memorie*, BENKŐ Levente ilustrează, printr-o serie de scrisori păstrate din generație în generație, prin ce infern au trăit oamenii în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

În rubrica *Közösség / Comunitate* citim articolul lui TAR Károly, scriitor din Lund (Suedia), originar din Transilvania, despre scriitorii transilvăneni stabiliți în Suedia.

În rubrica *Könyvesház / Casa cu cărți* KOVÁCS András, profesor universitar și istoric de artă din Cluj-Napoca, semnează o recenzie a cărții *Míves famunkák Erdélyben / Prelucrări artistice a lemnului în Transilvania*, carte semnată de restauratorul în lemn, MIHÁLY Ferenc.

În cadrul rubricii *Kérdező / Interviu* aflăm mai multe despre lumea poetică a lui EGYED Emese și despre volumul său recent publicat, *Daphne ideje / Vremea lui Daphne*, autoarea fiind intervievată de jurnalista clujeană CSOG Szidónia.

Ultimul articol al numărului este dedicat lui LÁSZLÓ BAKK Anikó, din Cluj-Napoca, distinsă cu premiul pentru întreaga sa activitate culturală, de către Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania, premianta fiind elogiata de dramaturgul, scriitorul și profesorul universitar clujean VISKY András.

Pe coperta din față a acestui număr este publicată o fotografie realizată de MEZEY András, iar pe cea din spate apare un instantaneu al lui NEMES Márton. În acest număr au fost folosite lucrări și ilustrații realizate de BARABÁS Ilona, BENKŐ Levente, BÍRÓ Dávid, BILÁK Krisztina și SERDÜLT BENKE Éva, altele provenind din colecții personale sau publice.

Iunie – nr. 2024/6

<https://muvelodes.net/ro/iunie-1>

„În numărul din luna mai al revistei și pe platformele noastre online, nu întâmplător am publicat apelul prezent și în această ediție, în care ne adresăm cititorilor noștri: dorim să aducem împreună la lumină, în imagini și în scris, acele detalii individuale și/sau ale micilor comunități, cunoscute de ei – și, în multe cazuri, doar de ei! – care sunt legate, de exemplu, de anul 1944” – sunt gândurile redactorului-șef, BENKŐ Levente, în editorialul numărului din iunie.

În rubrica *Enciklopédia / Enciclopedia* este publicat articolul istoricilor de artă și profesori universitari clujeni, WEISZ Attila și KOVÁCS Zsolt, material intitulat *A gyalui kastély rövid története / Scurta istorie a castelului din Gilău*, respectiv un text semnat de Traian FILIP: *Gheorghe Ioanovici, a bántási földbirtokos / Gheorghe Ioanovici, moșierul din Banat*. Un alt material al rubricii, cu titlul *A gubernátorné. Egy feledésbe merült kézirat története / Doamna guvernator. Povestea unui manuscris uitat* prezintă cercetarea inginerului clujean NAGY Béla asupra originii unui manuscris anonim despre baroneasa JÓSIKA Jánosné Csáky Rozália.

Rubrica *Emlék-lapok / File de memorie* conține articolul intitulat *Várad megpróbáltatásai / Suferințele Oradiei* semnat de profesoara SERDÜLT BENKE Éva din Paks (Ungaria), originară din Transilvania, material în care împărtășește suferințele orașului din regiunea Partium, din timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cu accent pe bombardamentele devastatoare din 1944 efectuate de forțele anglo-saxone. În lucrarea *Egy tizenéves felnötté érése / Maturizarea unui adolescent*, KOROM Mária, profesoară de limba și literatura maghiară din Cluj-Napoca, publică fragmente din jurnalul lui BALÁZS László,

oferindu-ne o perspectivă asupra evenimentelor tragice ale războiului, recrutărilor forțate și condițiilor cumplite din lagărele de internare franceze.

În rubrica *Tudomány / Știință*, articolul colegului nostru BALLA Sándor, *Meseterápiával a vadul hullámzó vonalak ellen / Terapie prin basme împotriva liniilor ce se unduiesc haotic* subliniază rolul terapeutic al basmelor, care ne încurajează să gândim în imagini, ajutând astfel la înțelegerea și gestionarea problemelor vieții.

Ultimul text al revistei apare în rubrica *Közösség / Comunitate*: în studiul său intitulat *Mit hagytak ránk a céhek? / Ce ne-au lăsat moștenire breslele?*, sculptorul turdean SUBA László analizează moștenirea breslelor, evidențiind importanța lor economică și culturală.

Pe coperta din față și cea din spate apar fotografiile realizate de DEMETER Zsuzsanna. În acest număr au fost utilizate imagini și ilustrații realizate de KOVÁCS Zsolt, SERDÜLT BENKE Éva, SUBA László, Traian FILIP și WEISZ Attila, altele provenind din colecții publice sau private.

Iulie – nr. 2024/7

<https://muvelodes.net/ro/iulie-1>

„Oradea este un ritual pentru mine. O evadare din realitate, o modalitate de a privi dintr-o perspectivă superioară, din care pot vedea fiecare moment al lanțului de evenimente” – citim gândurile lui BALLA Sándor, redactorul revistei *Művelődés*, în editorialul din luna iulie.

Noi, maghiarii, obișnuim să credem că poetul și revoluționarul pașoptist Petőfi Sándor a căzut la Sighișoara. Localnicii din Albești însă sunt de părere că bătălia împotriva trupelor țariste, de la 31 iulie 1849, a fost la Albești, și că Petőfi a dispărut lângă satul Vânători. Desigur, și acest lucru este adevărat, dar merită să investigăm cum a ajuns Petőfi pe câmpul de luptă, ce s-a întâmplat în cele două săptămâni de dinaintea bătăliei, și ce știm despre soarta poetului, aflat în luptă – astfel de detalii ne oferă ROMHÁNYI András în articolul său intitulat *Történetek és emlékhelyek. Petőfi utolsó napjainak nyomában / Întâmplări și locuri ale memoriei. Ultimele zile ale lui Petőfi*, material publicat în cadrul rubricii *Petőfi 200*.

În rubrica *Emlék-lapok / File de memorie*, VÁRY O. Péter, jurnalist din Sfântu-Gheorghe, publică articolul intitulat *A befejezett síremlék. Gábor Áron végső nyughelyének históriája / Mormântul terminat. Istoria locului de odihnă al lui Gábor Áron*, material despre ridicarea monumentului funerar al celebrului meșter pașoptist, căzut pe câmpul de luptă de la Chichiș (CV), la 27 iulie 1849.

În cadrul rubricii *Enciklopédia / Enciclopedie*, PÁLFALVI Pál, profesor de biologie pensionar din Odorheiu Secuiesc, semnează un articol despre flora cimitirelor din Cașin, iar CZAGÁNY Zsuzsa și GILÁNYI Gabriella publică un articol cuprinzător despre propriile descoperiri de surse muzicale, din arhivele transilvănene.

Ultimul articol din acest număr, intitulat *Makkai János be nem teljesedő 80. születésnapjára / Cu ocazia celei de-a 80-a aniversări neîmplinite a lui Makkai János*, este semnat de către actorul clujean LACZKÓ VASS Róbert. „Împreună cu inginerul minier Makkai János, am mers în Mongolia să săpăm după aur – și în loc de aur am găsit pietre de cerb, despre care probabil că el știa cele mai multe în Cluj-Napoca. Era pasionat să afle ce legătură avem noi, maghiarii, europeni migrați din Asia, cu aceste monolite scitice, pe care au fost sculptate, dacă nu cerbi, atunci portrete de oameni cu trăsături eurasiatice” – scrie LACZKÓ VASS Róbert în articolul său comemorativ din cadrul rubricii *Galéria / Galerie*.

Fotografia de pe coperta din față a revistei a fost realizată de KOCSIS J. János, iar pe cea din spate apare o pagină a codexului numit *Graduale* din Cluj, păstrat în Arhivele Naționale din Cluj-Napoca. Celelalte fotografii și ilustrații din acest număr au fost realizate de CZAGÁNY Zsuzsa, GILÁNYI Gabriella, PÁLFALVI Pál, Simon DEUTEN și VARGYASI Levente, respectiv provin din colecții publice și personale.

August – nr. 2024/8

<https://muvelodes.net/ro/august-1>

„Și astfel, rămânând la *Eclesiastul*, nu putem trece cu vederea faptul că și căutarea își are vremea ei, precum și păstrarea își are vremea ei. Cele două mici regiuni ale Ținutului Secuiesc, Țara Cașinilor și Bazinul Baraolt, au făcut și fac ambele lucruri. Prima a sărbătorit recent 700 de ani, iar centrul celei de a doua, orașul Baraolt, a aniversat 800 de ani de la prima sa atestare documentară”, menționează printre altele Benkő Levente, redactor-șef al revistei *Művelődés*, în editorialul său din august, ținând cont de faptul că colectivul redacției revistei a dat curs invitației la cele două evenimente.

În cadrul rubricii *Emlék-lapok / File de memorie* publicăm partea a doua, ultima, a articolului jurnalistului Váry O. Péter, din Sfântu Gheorghe, articol intitulat *A befejezett síremlék. Gábor Áron végső nyughelyének históriája / Piatra funerară terminată*, în care autorul relatează pe larg povestea locului de veci al meșterului pașoptist Gábor Áron, cel care a fabricat tunurile pașoptiștilor din Trei Scaune. În cadrul aceleiași rubrici Rozália Szász, jurnalistă din Sic, împărtășește o fărâmă din povestea familiei sale: unchiului său a căzut prizonier în Primul Război Mondial, în Rusia, unde și-a întemeiat o familie, stabilindu-se acolo. La rândul lui, fiul acestui unchi, devenit ostaș al Armatei Roșii în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, în toamna anului 1944 fiind în Transilvania, a încercat să dea de urma rudelor sale ardeleni pe baza unei fotografii. Tânărul fiu al familiei maghiaro-ruse a fost la un pas de a-și găsi rudele, dar a căzut, răpus de gloanțe, în timpul luptelor din zona Fizeșului Gherlii.

În cadrul rubricii *Enciklopédia / Enciclopedie*, Rostás-Péter Emese, redactor al revistei, semnează un interesant articol despre grădina botanică de la Jibou și starea ei actuală, în timp ce Halász Péter, cercetător al folclorului din Ghimeș, prezintă viața și opera poetul popular Lakatos Demeter, din Săboani, Bacău.

În rubrica *Közösség / Comunitate*, un alt coleg al revistei, Péter János, descrie viața sahistă din Odorheiu Secuiesc, în timp ce în rubrica *Könyvesház / Casa cu cărți* Csata Adél, istoric literar din Cluj-Napoca, semnează o recenzie a unei monografii despre scriitorul sas transilvănean, Eginald Schlattner, volum semnat de către Tar Nóra Gabriella.

Revista mai conține câte un comunicat de încheiere a două foarte populare și vestite festivaluri, cel de muzică veche, de la Miercurea Ciuc, și cel de muzică populară internațională, de la Mera.

Fotografiile și ilustrațiile numărului sunt realizate de către Bethlendi Tamás, Demeter Zsuzsanna, Gere István, Fóris Pál, Hlavathy Károly, Szigeti Vajk István, Vargyasi Levente, Váry O. Péter, altele provenind din colecții personale și publice.

Septembrie – nr. 2024/9

<https://muvelodes.net/ro/septembrie-1>

„Aceasta este una dintre cele mai cunoscute invenții maghiare: Bíró László József a descoperit că, utilizând o cerneală mai densă, similară cu cea folosită în tipografie, aceasta poate fi aplicată pe hârtie prin intermediul unei mici bile plasate în vârful stiloului. Bíró László a brevetat dispozitivul în 1938, după ce s-a inspirat din precedente americane, germane și, de asemenea, maghiare – asociate cu numele lui Goy Andor și Kovács Sándor” – se menționează în editorialul numărului din luna septembrie, în care ROSTÁS-PÉTER Emese explorează bucuriile și provocările începerii școlii, omagiindu-l în același timp pe inventatorul stiloului cu bilă, adică al pixului, BÍRÓ László, născut acum 125 de ani.

În cadrul rubricii *Emlék-lapok / File de memorie*, Kegye Lenke, fotograf din Cluj-Napoca, publică articolul *Ő is ment a háborúba, de nem tért haza / A plecat și el la război, dar nu s-a mai întors*, în care dezvăluie povestea vieții bunicului său patern, KEGYE János,

un sergent rezervist în al Doilea Război Mondial, prezentând cititorilor contextul familial, parcursul său militar și circumstanțele tragice ale morții sale.

În rubrica *Enciklopédia / Enciclopedie*, întâlnim prima parte a relatării scriitorului TAR Károly din Lund (Suedia), originar din Transilvania, intitulată *Százéves az Erdélyi Szépművés Céh. Porosodó hagyományunk, avagy az újraalakult céh csődje és tanulságai / Un secol al Breslei Artistice Transilvănene. Tradiția noastră prăfuită, sau falimentul și învățăturile breslei reînființate*.

Rubrica *Könyvesház / Casa cu cărți* include două texte. În articolul *Egy könyv margójára / Pe marginea unei cărți*, restauratorului în lemn MIHÁLY Ferenc recenzează volumul intitulat *Sepsiszek templomainak történeti fa- és tetőszerkezetei / Structurile istorice din lemn și acoperișurile bisericilor din Scaunul Sepsi*, recent publicat și semnat de istoricii de artă TÓTH Boglárka și FEHÉR János. „Cercetarea și cunoașterea patrimoniului construit și obiectual din Transilvania se bazează pe doi piloni: descoperirea și interpretarea surselor scrise relevante, respectiv inventarierea amănunțită a obiectelor și relicvelor păstrate. Acest volum reușește să îmbine cu succes cele două perspective și să le completeze reciproc”, subliniază autorul recenziei. În articolul *Téglák a hit falában / Cărămizi în zidul credinței*, colegul nostru BALLA Sándor explorează modul în care poetul-preot MÉCS László a fost supraviețuit de serviciile de securitate maghiare.

În rubrica *Galéria / Galerie*, sculptorul turdean SUBA László analizează din punct de vedere filosofic și social rolul și necesitatea artei în viața umană, în articolul său intitulat *Szükséges-e a művészet? / Este necesară arta?*

Ultimul material al acestui număr se regăsește în rubrica *Hirdető / Anunț*, unde LŐRINCZ Ildikó, muzeolog din Odorheiu Secuiesc, oferă un scurt raport despre cea de-a 28-a tabără de creație Minimum Party.

Pe coperta din față a revistei apare o lucrare semnată de MOLNÁR Ágnes, fotografiată de LŐRINCZ Ildikó. Numărul din luna septembrie include fotografiile și ilustrațiile realizate de KEGYE Lenke, LŐRINCZ Ildikó și MIKLÓSSY Gábor, altele provin din colecții personale și publice.

Octombrie – nr. 2024/10

<https://muvelodes.net/ro/octombrie-1>

„La începutul secolului, construirea unei uzini electrice la Oradea a devenit o problemă din ce în ce mai importantă. Până în 1903, iluminatul era asigurat de fabrica de gaz, iar, deoarece a expirat contractul cu aceasta, parlamentarii au trebuit să decidă: să-l reînnoiască sau să construiască uzina electrică pentru a crea sursa de energie care ar fi permis dezvoltarea transportului electric” – putem citi gândurile lui BALLA Sándor în editorialul revistei *Művelődés* din luna octombrie.

În rubrica *Emlék-lapok / File de memorie* întâlnim două articole: în textul intitulat *Egy üres szék története. Amiről a történelemkönyvek nem beszélnek / Povestea unui scaun gol. Ce nu spun cărțile de istorie*, BEDE Erika, profesoară și istoric local din Sfântu Gheorghe, își propune să descopere și să păstreze povestea familiei lui BEDE Zoltán, care, confruntată cu cruzimile naționalizării și colectivizării, a luptat din răzputeri pentru supraviețuire. Al doilea articol al rubricii este semnat de G. SZABÓ Ferenc, poet, scriitor, publicist din Ghidfalău (CV) și se intitulează *A fotosi Porzsolt család a 19. században / Familia Porzsolt din Fotoș în secolul al 19-lea*.

În rubrica *Enciklopédia / Enciclopedie*, putem citi a doua parte a articolului scriitorului Tar Károly intitulat *Százéves az Erdélyi Szépművés Céh / Un secol al Breslei Artistice Transilvănene*, iar ERDŐS Zoltán, istoric și bibliotecar din Pécs (Ungaria) abordează tradițiile istorice ale protestantismului timpuriu în articolul intitulat *A reformáció bölcsője / Leagănul Reformei Protestante*. În articolul „...ragadd meg a kunt övénél fogva...” / „...prinde

cumanul de brâu...”, preotul unitarian TÖKÉS Lóránt, din Ocland (HR), povestește despre contextul mitologic și formele arhaice ale prinderii brăului, așa cum apare în frescele cu Sfântul Ladislau.

Pe coperta din față a revistei se află o copie de acuarelă realizată de HUSZKA József, care înfățișează lupta dintre Sfântul Ladislau și viteazul cuman la biserica demolată din Pădureni (CV); imaginea a fost realizată de ISÓ M. Emese, KOLLÁR Tibor și KOVÁCS Gergely. În acest număr al revistei au fost folosite lucrările și ilustrațiile realizate de G. SÁNDOR Mária, PORZSOLT Dénes și TÖKÉS Lóránt, altele provin din colecții personale și publice.

Noiembrie – nr. 2024/11

<https://muvelodes.net/ro/noiembrie-1>

„Sacrificiul și martiriul ofițerilor superiori ai Revoluției și luptei pentru libertate din 1848–49 nu pot fi celebrate, cel mult putem să-I mulțumim Celui Atotputernic pentru faptul că ofițeri de un caracter atât de puternic, curajoși și altruști, maghiari și nemaghiari, au luptat acolo și atunci în armata maghiară” – subliniază SZIKA Levente Zoltán, jurnalist din Sighetu Marmăției, în editorialul ediției din noiembrie a revistei *Művelődés*.

Rubrica *Emlék-lapok / File de memorie* conține două articole. În *Vissza, haza! De van-e haza? / Înapoi, acasă! Dar mai există casă?* BORBÉLY Emma, inginer agronom din Chibed (MS), prezintă amintirile din al Doilea Război Mondial ale lui ORBÁN Irma, din aceeași localitate. „Despre evenimentele trăite în timpul celui de-al Doilea Război Mondial oamenii nu au îndrăznit să vorbească deschis, chiar și la ani și ani după dictaturii comuniste” – consemnează printre altele autoarea articolului. În articolul *Láttelettörődék Barcafoldvarról / Fragmente despre Feldioara* (BV), SERDÜLT BENKE Éva, profesoară de limba și literatura maghiară din Paks (Ungaria), explorează istoria localității Feldioara și a cetății din zonă printr-o călătorie personală, împletind evenimentele istorice cu atmosfera locului, amintindu-și și de iadul fostului lagăr nr. 2 de prizonieri de la Feldioara.

Rubrica *Enciklopédia / Enciclopedie* conține trei articole. BOROS Ernő, jurnalist din Carei, rememorează viața și activitatea poetului FÉNYI István, la aniversarea a 30 de ani de la trecerea în neființă a acestuia din urmă. În articolul *Kolozsvári divat / Moda din Cluj*, DARABONT Csenge Zsófia, studentă a UBB, analizează portul de odinioară al clujenilor, la cumpăna dintre secolele al XIX-lea și al XX-lea. Ultimul material al rubricii este semnat de scriitorul TAR Károly, care publică a treia parte a seriei despre centenarul Breslei Artistice Transilvănene.

Pe coperta din față a revistei se află o fotografie realizată de DEMETER Zsuzsanna, iar pe coperta din spate o fotografie de VÍZKELETY László. În această ediție au fost utilizate fotografiile și ilustrațiile realizate de BENKŐ Levente, BORBÉLY Emma și PAPP Annamária, altele provin din colecții personale și publice.

Decembrie – nr. 2024/12

<https://muvelodes.net/ro/decembrie-1>

Numărul din decembrie al revistei *Művelődés* pune în centrul atenției evenimentele sportive ale anului 2024, în special Jocurile Olimpice de vară de la Paris. Materialele din acest număr explorează bucuriile, provocările și rolul social al sportului, iar autorii analizează în detaliu prestațiile de la olimpiada de la Paris. De asemenea, se acordă o atenție deosebită puterii de coeziune a evenimentelor sportive și analizei sociologice a comportamentului suporterilor.

„Anul 2024 a fost un an al redescoperirii în lumea sportului. Anii pandemiei de coronavirus ne-au privat, pe noi, iubitorii de sport, de experiența unei olimpiade și a unui campionat european de fotbal. Anulări, amânări și competiții organizate cu porțile închise sau

cu un număr limitat de spectatori ne-au făcut să uităm că sportul nu este doar competiție, ci și o sărbătoare și/sau o distracție” / consemnează în editorialul său jurnalistul sportiv clujean BOROS Miklós. Autorul analizează impactul social și cultural al evenimentelor sportive recente și abordează modul în care sportul a redevenit o sărbătoare după pandemie.

În articolul său *Telített ötkarika / Cinci cercuri pline*, KÁDÁR Zoltán, jurnalist sportiv, redactorul rubricii de sport al Studioului Radio Tg. Mureș, prezintă particularitățile organizatorice și tehnice ale olimpiadei de la Paris, discutând totodată despre experiența vizuală a competițiilor și caracteristicile culturale franceze. Autorul subliniază alegerile inovatoare privind locațiile, cum ar fi competițiile desfășurate în jurul Turnului Eiffel, și includerea dansului break în programul olimpic. „Jurnalistul nu putea lipsi, pentru că evenimentele se desfășurau chiar în fața lui, fie că era la umbra Turnului Eiffel, pe Champ de Mars, la Elancourt Hill sau la pista de canotaj din Vaires-sur-Marne. Trebuia să fie prezent peste tot unde se putea” – scrie printre altele autorul.

Analiza lui BOROS Miklós, intitulată *Tíz arany sem volt elég a top 10-hez. Szoros versenyt mutat a párizsi olimpia éremtáblázata / Zece medalii de aur n-au fost suficiente pentru top 10. O competiție strânsă pe tabela medaliilor la olimpiada de la Paris*, examinează clasamentul țărilor participante, pe medalii, și discută despre evoluția raportului de forțe între națiuni la olimpiadele din ultimele decenii, dar și situația actuală.

În articolul *Hazatalált a székely olimpiai bajnok / Campionul olimpic secui s-a întors acasă*, JÓZSA Csongor, jurnalist sportiv din Odorheiu Secuiesc, relatează povestea lui LŐRINCZ Márton (1911–1969), campion olimpic născut în Corund (HR), care a câștigat a treia medalie de aur pentru delegația maghiară la Jocurile Olimpice de la Berlin din 1936, la lupte greco-romane, categoria 56 kilograme. Sportivul a decedat la Buenos Aires, iar rămășițele sale pământești au fost repatriate și reînhumate la data de 24 octombrie 2024 în satul său natal, găsindu-și astfel odihna veșnică pe meleagurile natale.

DARVAS Anna Mária, profesor din Baraolt, prezintă în articolul său, *Dr. Bodosi Mihály*, viața și activitatea lui dr. BODOSI Mihály, medic specialist chirurg, participant la Olimpiada din 1936, de la Berlin, primul om din Europa care în anul 1935 a depășit 2 metri la săritura în înălțime. Articolul dezvăluie modul în care acesta a devenit un pionier al legăturii dintre sport și sănătate în Transilvania și impactul pe care munca sa l-a avut asupra sănătății comunitare și dezvoltării sportului.

„S-a pregătit să devină preot, a ajuns campion european și nu a purtat niciodată uniformă” – consemnează printre altele BENKŐ Levente, în articolul său intitulat *Barótról a tokiói olimpiáig / De la Baraolt la olimpiada de la Tokio*, despre remarcabilul voleibalist transilvănean DERZSI Ede (1934–2015), născut în urmă cu 90 de ani, la Baraolt, fost căpitan al echipei Dinamo București și al reprezentativei României, în perioada de glorie a voleiului masculin din România. Din articol putem citi despre principalele etape ale carierei sportive ale lui DERZSI Ede, despre cum a ajuns să devină sportiv în loc de preot, cum a ajuns să facă parte din echipa națională de volei a României, campioană Europeană la ediția din anul 1963, ocupanta locului al 4-lea la Jocurile Olimpice din 1964, de la Tokio.

În articolul *A halhatatlan szatmári vívóklub / Clubul de scrimă nemuritor din Satu Mare*, ÁGHASSI KOVÁCS Attila, scriitor și jurnalist sportiv din Budapesta, prezintă istoria clubului de scrimă din Satu Mare și influența acestuia asupra scrimei maghiare, românești și internaționale. Autorul relatează despre sportivii de renume ai clubului, precum JENCSEK STAHL Katalin, GYULAI Ilona, Simona POP și altele/alții, și succesele marcante care continuă să definească istoria acestui sport.

În materialul intitulat *Partium szülötte – Berlin bajnoka / Născut în Partium – Campionul Berlinului*, SZABÓ Lajos, muzeolog și istoric sportiv din Budapesta, prezintă viața și cariera scrimerului KABOS Endre, triplu campion olimpic la sabia. Autorul evidențiază faptul că, în mod ironic, KABOS, născut la Oradea și de origine evreiască, și-a

obținut cele mai mari succese în umbra svasticii, câștigând două medalii de aur la Jocurile Olimpice din Berlin din 1936.

„Există deja o literatură destul de vastă despre cum Securitatea a încercat să «rescrie» listele celor care plecau în străinătate, invocând lipsa de încredere și riscuri politice” – scrie printre altele DÉNES Tamás, scriitor și jurnalist sportiv, în articolul său, sub titlul *Harapott a láncos kutya / Câinele cu lanț a mușcat*, material în care explorează legăturile dintre sport și politică, precum și modul în care marile puteri politice au influențat evenimentele sportive și comportamentul sportivilor.

În articolul *Szenvedély vagy provokáció? / Pasiune sau provocare?* PÉTER László sociolog și profesor universitar la UBB, analizează trăsăturile psihologice și sociologice ale comportamentului suporterilor. Autorul subliniază că, deși susținerea unei echipe are la bază o loialitate profundă, aceasta poate depăși uneori limitele normalității și poate lua forme agresive. Scopul articolului este de a înțelege motivațiile din spatele comportamentului suporterilor și impactul acestora asupra societății.

GORDÁN Edina, bibliotecar din Aiud, oferă o perspectivă istorică asupra evoluției educației fizice și sportului de la Aiud, în articolul intitulat *A testgyakorlás története Nagyenyeden / Istoria exercițiilor fizice la Aiud*, concentrându-se pe rolul instituțiilor de învățământ. Autoarea analizează în detaliu programele de educație fizică din școlile locale, evoluția acestora și contribuțiile persoanelor care au promovat sportul și educația fizică în Aiud.

Pe coperta din față a numărului apare o fotografie de KÁDÁR Zoltán, iar pe coperta din spate, una realizată de SZÁSZ Adorján. În acest număr, au fost utilizate fotografiile și ilustrațiile realizate de DARVAS Anna Mária, DEMETER Zoltán, KÁDÁR Zoltán, PETRES Kálmán, SZÁSZ Attila, SZABÓ János, SZÁSZ Adorján, ORBÁN Olga și Walter UMMINGER, altele provenind din colecții publice și particulare.

Conținutul suplimentelor revistei „Művelődés”

Suplimentul nr. 1–2/2024

<https://muvelodes.net/ro/casinii-suplimentul-nr-1-2>

Primul supliment al revistei „Művelődés”, pe anul 2024, intitulat „*Kászonszék*” / „*Cașinii*”, este un număr dublu, comasat, de 80 de pagini. În acest supliment, profesorul ei istoric ANDRÁS Ignác notează printre altele: „Au trecut șapte sute de ani de la prima menționare documentară a Scaunului Cașin. De unde puterea locuitorilor săi de a supraviețui timp de secole, de a îndura amărăciunea pierderilor cauzate de războaie, revoluții, schimbări survenite la nivel mondial, epidemii și dezastre naturale?” În acest articol introductiv, intitulat *Gondolatok Kászon első írásos említésének 700. évfordulójára / Gânduri la 700 de ani de la prima atestare documentară a Cașinului*, autorul prezintă pe scurt povestea primei mențiuni scrise despre această zonă pitorească, precum și moștenirea istorică și culturală a regiunii. Acesta explorează trecutul secuilor prin prisma legendelor și documentelor istorice.

În articolul *A kászoni oktatás évszázadai / Secolele educației în Cașin*, același ANDRÁS Ignác urmărește istoria și evoluția educației în zonă, de la primele atestări scrise până la școlile moderne, acordând o atenție deosebită legăturii strânse dintre educație și religie.

TIMA Mária Magdolna, învățătoare, secretara Asociației Culturale Kazun, în textul publicat sub titlul *A kászoni néptáncmozgalom / Mișcarea de dans popular din Cașin*, descrie evoluția mișcării de dans popular și păstrarea tradițiilor locale, subliniind puterea formativă a culturii populare asupra comunității.

Medicul SZTOJKA Tamás, în articolul intitulat *A kászonimpéri római katolikus kápolna / Capela romano-catolică din Imper*, analizează istoria și semnificația arhitecturală a

capelei din Imper, punând accent pe rolul religios și cultural al acestei construcții în viața comunității.

GYÖRGY Imre, preot romano-catolic, în textul său apărut sub titlul *A kászoniújfalvi halasok / Pescarii din Cașinu Nou*, explorează acest meșteșug tradițional și stil de viață al localnicilor din Cașinu Nou, prezentând dezvoltarea pescuitului local de-a lungul timpului.

FERENCZ Éva, profesoară, președinta Asociației Culturale Strázsa, în articolul intitulat *Legyen a neve Strázsa / Să se numească Strázsa*, prezintă activitățile și obiectivele Asociației Culturale Strázsa, care se concentrează pe păstrarea tradițiilor din regiune.

ELEKES Veronika profesor de religie, vicerpreședinta și BODÓ Imre, hematolog, președintele Asociației Culturale Mereklye, în articolul lor intitulat *A Kászoni Székely Tájmuzeum / Muzeul Folcloric Secuiesc din Cașin*, evidențiază rolul muzeului situat în Plăieșii de Jos în păstrarea patrimoniului etnografic local, descriind în detalii colecțiile și funcționarea acestuia.

NAGY Imre Zsolt, învățător, președintele Asociației Culturale Kazun, în articolul publicat sub titlul *A Kazun Egyesület / Asociația Kazun*, relatează despre circumstanțele înființării și activitățile acestei organizații, care urmărește dezvoltarea comunității din regiune și conservarea valorilor sale.

CZEKES-POSZTULY Tünde, profesoară doctorand, în articolul *Kászon Sajátos színfoltja, Doboly / Doboiu, o pată de culoare specifică Cașinului*, discută despre valorile culturale și istorice ale satului Doboiu, punând accent pe tradițiile locale și viața comunității.

KOTRÓ Zsolt, inginer constructor, în articolul *A Kászon-völgyi katonáskodás / Tradiția militară în valea Cașin*, abordează tradiția militară și trecutul de luptători al secuilor, subliniind importanța acestora.

BODÓ Imre, în textul *A kászonzeltízi székely ló törzsménes / Herghelia de cai secuiești din Plăieșii de Sus*, prezintă creșterea și tradițiile legate de caii secuiești din Plăieșii de Sus, subliniind semnificația istorică și economică a acestei rase.

JÁNOSI Kincső, specialist în ecologie, în articolul intitulat *A táj változásai a Kászoni-medencében / Schimbările peisajului în Bazinul Cașin*, se concentrează pe transformările de mediu care au afectat Depresiunea Cașin de-a lungul secolelor.

Ultimul material din acest număr aparține lui JÁNOSI Csaba, geolog, care în textul publicat sub titlul *Kászon földje / Zona Cașinului*, analizează particularitățile geografice ale regiunii și legăturile lor istorice, abordând interacțiunea dintre economie și cultură.

Pe coperta din față apare o fotografie realizată de DUMA Róbert, iar pe cea din spate o imagine de GERGELY Szilárd. În acest supliment au fost utilizate lucrări și ilustrații realizate de ANDRÁS Ignác, CSÍKI Zsolt, CZEKES-POSZTULY Tünde, Ft. GYÖRGY Imre, GERGELY Szilárd, JÁNOSI Csaba, KARDA Ervin, MIHÁLY Domokos, NAGY Imre Zsolt, Pauline Roy CHOWDHURY, SZILVESZTER István, SZTOJKA Tamás și VERES Nándor.

Suplimentul nr. 3/2024

<https://muvelodes.net/ro/partituri-blockflote-ii-suplimentul-nr-3>

Suplimentul poartă titlul de „*Szopránfurulya-iskola II.*” / „*Partituri blockflöte II.*” Nu este cazul traducerii în limba română.

Suplimentul nr. 4/2024

<https://muvelodes.net/ro/laureatii-anului-2024-in-transilvania-suplimentul-nr-4>

Acest supliment este intitulat „*2024 erdélyi díjazottai*” / „*Laureații anului 2024 în Transilvania*”. Revista „Művelődés” publică și de data aceasta, ca în fiecare an, discursurile de laudă adresate premiaților celor mai importante asociații și instituții culturale maghiare din Transilvania. Primul text pe care îl întâlnim în acest supliment al revistei, este discursul lui Benkő Levente, redactorul șef al revistei Művelődés, rostit cu prilejul decernării Premiului de

Excelență „Művelődés”, care în acest an i s-a acordat renumitului istoric, academician transilvănean, Egyed Ákos.

Urmează discursul rostit la decernarea premiului *Kincses Kolozsvár / Clujul Comoară*, acordat, de asemenea, domnului EGYED Ákos, precum și laudațiile premiților Asociației Societatea Maghiară de Cultură din Transilvania. În continuare regăsim în acest supliment discursurile rostite cu ocazia decernării premiilor Uniunii Formațiilor Muzicale Maghiare din România, ai revistei culturale *Székelyföld*, ale Asociației Culturale *Gaál Mózes* din Baraolt, ale Fundației *Báthory István* din Șimleul Silvaniei, ale Asociației pentru Protejarea Monumentelor și a Locurilor Comemorative din Partium și Banat, precum și ale Asociației Culturale *Nagykároly és Vidéke*.

Cluj-Napoca, 3 februarie 2025.

Benkő Levente,
manager

